

OPERATIVT PROGRAM INOM MÅLET INVESTERING FÖR SYSSLSÄTTNING OCH TILLVÄXT

CCI	2014SE16RFOP006
Titel	Norra Mellansverige
Version	1.3
Första året	2014
Sista året	2020
Stödberättigande från	2014-jan-01
Stödberättigande till	2023-dec-31
Kommissionens beslutsnummer	C(2014)9938
Kommissionens beslutsdatum	2014-dec-15
Medlemsstatens beslut om ändring nr	
Datum för medlemsstatens beslut om ändring	
Datum för ikraftträdande av medlemsstatens beslut om ändring	
Nuts-regioner som omfattas av det operativa programmet	SE31 - Norra Mellansverige

1. STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

1.1 Strategi för det operativa programmens bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1.1 Beskrivning av programmets strategi för att bidra till att uppfylla unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Norra Mellansverige består av tre län; Gävleborg, Dalarna och Värmland. Området gränsar i öster till Östersjön, i väster till Norge och sträcker sig i ett bälte tvärs över landets mellersta delar. I söder gränsar Norra Mellansverige mot Västsverige och Östra Mellansverige och i norr mot Mellersta Norrland. Området har rika naturtillgångar, en storslagen och omväxlande miljö, med fjällnära områden i Dalarna, stora skogsarealer i Värmland med djupa dalgångar och en lång kustremsa i Gävleborg.

Norra Mellansverige har flera näringsmässigt gemensamma utvecklingsmöjligheter med stor potential. Sammanlagt finns 41 kommuner med ca 826 000 invånare, vilket ger en befolkningstäthet på 13 personer per km².

Norra Mellansverige genomgår en omställning från ett industrisamhälle till ett kunskapssamhälle samtidigt som klimatfrågan får en allt större betydelse. Detta ställer krav på en utvecklad inriktning på det regionala tillväxtarbetet. Det kommande strukturfondsprogrammet för Norra Mellansverige kommer därför att inriktas på förnyelse och hållbar tillväxt.

Norra Mellansverige har närhet till expansiva tillväxtmarknader som Mälardalen och Norge/ Osloregionen. Detta medför möjligheter för näringslivet i form av viktiga avsättningsmarknader för produkter och tjänster. Det möjliggör också för större arbetsmarknadsregioner.

Europa 2020-strategin lyfter fram tre prioriteringar som centrala för utveckling och tillväxt i Europa under den kommande sjuårsperioden.

- Smart tillväxt; utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
- Hållbar tillväxt; främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
- Inkluderande tillväxt (tillväxt för alla); stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

För att Europa 2020-strategin ska få önskat genomslag krävs att den vidareutvecklas och anpassas till nationella och regionala förutsättningar.

En Partnerskapsöverenskommelse har arbetats fram mellan Sverige och Kommissionen som ska fungera som Sveriges övergripande strategi för Europeiska struktur- och investeringsfonder, ESI-fonder. Överenskommelsen innehåller de övergripande svenska prioriteringarna 2014-2020 för att uppnå målsättningarna i Europa 2020-strategin. Detta omsätts sedan i de operativa programmen för respektive fond.

Partnerskapsöverenskommelsen ska bidra till förbättrad samordning mellan fonderna och undvika överlappningar för att få mer effekt av insatta medel.

Partnerskapsöverenskommelsen ska länka samman det europeiska perspektivet med Europa 2020-målen i förgrunden, med det svenska perspektivet, baserat på Sveriges utmaningar och förutsättningar.

I programframtagandet för Norra Mellansverige har utformningen av programmet byggts på Europa 2020-strategin, Partnerskapsöverenskommelsen och regeringens direktiv för utformningen av de regionala strukturfundsprogrammen (nationella riktlinjer). Vidare har även erfarenheter från programperioden 2007-2014 påverkat programmets utformning. Likaså har de horisontella kriterierna integrerats vid utformningen av programmet, bl a genom kompetens i arbetsgruppen och skrivargrupper. De valda insatsområdena bygger på de behov och förutsättningar som finns i Norra Mellansverige och har en mycket tydlig överensstämmelse med de regionala utvecklingsstrategier, RUS, som arbetats fram i ett brett partnerskap i vart och ett av de tre länen som ingår i programområdet.

Programmet har fyra olika insatsområden som tar ett samlat grepp på Norra Mellansveriges utmaningar och möjligheter. Insatsområdena är integrerade med varandra för att bidra till smart, hållbar och inkluderande tillväxt. Programmet är konstruerat för att möjliggöra kopplingar och samordningsvinster mellan de olika insatsområdena för att uppnå synergier.

Programmet för Norra Mellansverige är fokuserat och koncentrerat på några prioriterade insatsområden vilket medfört att hållbar stadsutveckling inte valts som ett eget insatsområde. Hållbar stadsutveckling har inte heller integrerats i programmets insatsområden på grund av att insatsområdena i sig är det som är prioriterat i programmet. Norra Mellansverige är ett utpräglat lands- och glesbygdsområde, vilket bland annat visar sig i att ett av programmets medelmässigt största område är insatsområde 2 Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT där stora investeringar i bredband, till nytta för små och medelstora företag, planeras i programområdets perifera områden.

För att uppnå smart, hållbar och inkluderande tillväxt är det viktigt att ta tillvara på möjligheter till samordning och synergier med det nationella socialfundsprogrammet, programmen för europeiskt territoriellt samarbete, landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet och EU:s strategi för Östersjöregionen. Vidare finns synergier med exempelvis Horisont 2020, COSME och kreativa Europa.

Partnerskapsöverenskommelsen

Partnerskapsöverenskommelsen utgör det nationella strategiska ramverket för den kommande strukturfundsperioden och anger inriktning och prioriteringar som grund för

fondernas användning. En nära koppling ska därför finnas till det operativa programmet. Analysen i Sveriges partnerskapsöverenskommelse betonar särskilt följande aspekter:

Sverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt, vilket ställer krav på välutbildad arbetskraft, högkvalitativ forskning och innovation samt välfungerande infrastruktur. Utbildningsnivå har stor betydelse för arbetsmarknadens, regionens och samhällets utvecklings- och omvandlingsförmåga. Det finns en regional obalans i fördelningen av högutbildade, vilket har konsekvenser för den långsiktiga regionala utvecklingen. FoU-investeringarna inom framförallt privat sektor behöver öka och den entreprenöriella kompetensen behöver utvecklas, inte minst på landsbygden samt bland ungdomar, kvinnor och utrikes födda. Profilering av framstående universitet och ökad samverkan med aktörer från näringslivet är vidare önskvärt.

Regeringen har en vision om att Sverige 2050 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Utmaningen är att kombinera tillväxt med en minskning av koldioxidutsläpp, vilket dock flera regioner har lyckats med under de senaste åren. Växthusgasutsläppen varierar stort regionalt, vilket huvudsakligen beror på skillnader i näringslivsstruktur. Inrikes transporter står för en tredjedel av utsläppen. Sverige påverkas kraftigt av ett förändrat klimat och konsekvenserna varierar med lokala och regionala förutsättningar. Exempelvis kommer översvämningsrisken i sjöar och vattendrag öka. Omställningsarbetet till ett mer hållbart energisystem och en hållbar näringslivsutveckling utgör en grund för teknik-, produkt- och tjänsteutveckling samt i förlängningen ökad sysselsättning och företagande.

Sysselsättningspolitikens viktigaste målsättning är att varaktigt öka sysselsättningen. Ökningen behöver främst ske i grupper med svag förankring på arbetsmarknaden, såsom unga och utrikes födda. Kvinnors sysselsättningsgrad behöver också öka. Ökande arbetslöshet under de senaste åren har slagit hårt mot alla regioner och befolkningsgrupper, men unga, utrikes födda, personer med funktionsnedsättning och korttidsutbildade har drabbats särskilt. Långtidsarbetslösheten har också ökat och innebär i dag en betydande strukturell utmaning. Demografisk utveckling och åldrande befolkning medför problem med en långsiktigt hållbar arbetskraftsförsörjning.

Det finns en stor obalans i fråga om var i landet den ekonomiska aktiviteten är lokaliserad. Storstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö) står tillsammans för 57 procent av BNP, men 40 procent av den reala BNP-tillväxten skedde utanför dessa regioner under perioden 2000–2010. De glesbefolkade delarna av landet har varaktiga utmaningar relaterade till den lokala marknadens funktionssätt och tillgängligheten till andra nationella och internationella marknader. Glesheten medför högre kostnader för offentliga och kommersiella servicefunktioner, som är viktiga för invånarna och det lokala näringslivet. Städerna har stor betydelse som utvecklingsmotorer för sina omgivande regioner. Det är därför viktigt att se på städer i ett funktionellt regionperspektiv. Brister i transportinfrastrukturen kan begränsa omställningen och internationaliseringen av det regionala näringslivet. Tillgång till bredband med hög överföringshastighet är en central faktor för att stimulera nya affärsmöjligheter, tjänster och innovationer. För landsbygd och andra glesbefolkade regioner är goda elektroniska kommunikationer särskilt viktiga för tillväxt, företagande och boende.

Regionala förutsättningar och utmaningar

Det som Partnerskapsöverenskommelsen visar som utmaningar för Norra Mellansverige stämmer väl överens med den regionspecifika analys som gjorts för programmet. Hur utmaningarna fångats upp framgår i nedanstående beskrivning av respektive insatsområde. Den enligt Partnerskapsöverenskommelsen identifierade utmaningen kring hög ungdomsarbetslöshet hanteras med riktade medel från socialfondsprogrammet till Norra Mellansverige.

Tabell 1: Enligt partnerskapsöverenskommelsen huvudsakliga utmaningar med koppling till regionalfond och socialfond i Norra Mellansverige

- Låg tillväxt
- Låg FoU-intensitet
- Glest befolkad region med långa avstånd
- Låg tillgång till bredband, vilket innebär försämrade förutsättningar för företagande i glesbefolkade områden
- Hög ungdomsarbetslöshet

I den SWOT-analys som gjorts för Norra Mellansverige som underlag både från regionalfondsprogrammet och regionala handlingsplanen för det regionala socialfondsprogrammet framkommer följande regionspecifika utmaningar och möjligheter:

STYRKOR

- Starka exportföretag med spetskompetenser och industrikunnande i världsklass
- En stark turistnäring byggd på tradition, starka varumärken och värdefulla natur- och kulturmiljöer
- Flera aktiva branschkluster
- En växande produktion av förnybar energi
- Högskolor och universitet med egen forskningskompetens
- Närhet till tillväxtregionerna Stockholm, Göteborg och Oslo

SVAGHETER

- En låg befolkningstäthet och en långsamt minskande befolkning minskar underlaget för service och tjänster i stora delar av regionen
- Den glesa befolkningsstrukturen och de långa avstånden försvårar regionförstoring och fördyrar företagets transporter
- Många små arbetsmarknader med smal branschbredd och ett stort beroende av offentlig sektor skapar en hög sårbarhet
- Stort utanförskap med en låg sysselsättningsgrad för utomnordiska invandrare, kvinnor och ungdomar bidrar i kombination med en åldrande befolkning till en successivt ökad försörjningsbörda och ökade sociala klyftor
- Stark industritradition, manligt präglade värderingssystem och höga ohälsotal med stora skillnader mellan män och kvinnor leder till ojämlika strukturer och gör regionen mindre attraktiv för kvinnor

- Låga utbildningsnivåer i kombination med en svag studietradition bidrar till utanförskap och försvårar företagens och den offentliga sektorns kompetensförsörjning
- En låg andel anställda i tjänstesektorn bidrar till en låg BRP per capita både ur ett svenskt och Europeiskt perspektiv
- Låg FoU-intensitet i de små och medelstora företagen bidrar till låg omställningsförmåga och innovationskraft
- En relativt låg andel av befolkningen har tillgång till bredbandsanslutning vilket minskar tillgången till och utvecklingen av ICT-baserade tjänster
- En hög energiförbrukning per invånare leder till en hög miljöbelastning.

MÖJLIGHETER

- Satsningar på ökad inomregional tillgänglighet i de viktigaste stråken vidgar de regionala tillväxtkärnornas arbetsmarknader och minskar takten i den inomregionala befolkningskoncentrationen.
- Utveckling av infrastruktur, transporter och ICT underlättar för regionen att ”kroka arm” med omvärlden och viktiga marknader.
- Befintliga kluster och fördjupad klustersamverkan inom nya områden bidrar till en höjd innovationsgrad i företagen och en ökad samverkan mellan företag och forskningsinstitutioner (regionala innovationsmiljöer).
- En ökad specialisering inom förnyelsebar energi och clean tech bidrar till en större diversifiering av näringslivsstrukturen, nya marknader och en utveckling av mer kvalificerade tjänster (smart specialisering).
- Satsningar på mer hållbara transporter och energieffektivisering i företag och hushåll bidrar till en minskad regional miljöbelastning och skapar nya arbetstillfällen i framtidsbranscher.
- Satsningar på utbildning och kompetensutveckling leder till minskat utanförskap och ökat nyföretagande.
- En fortsatt utveckling och en ökad samverkan inom turistnäringen, samt en vidareutveckling av kulturella och kreativa näringar bidrar till en större andel tjänstenärings i ekonomin och sätter regionen på den nationella och internationella destinationskartan.

HOT

- Oförmåga att vända befolkningsutvecklingen och höga ohälsotal skapar arbetskraftsbrist, marginaliserar delar av regionen ytterligare och riskerar att leda till ökade inomregionala skillnader.
- Den regionala arbetsmarknaden förmår inte försörja de multinationella exportföretagen eller nystartade innovativa företag med rätt kompetenser vilket leder till att dessa företag lämnar regionen och en högre arbetslöshet.
- Svagt utvecklade kollektiva transportmöjligheter och små funktionella arbetsmarknader begränsar arbetskraftens rörlighet och företagens förmåga att hitta rätt kompetenser.

- Ett lågt nyföretagande, låga utbildningsnivåer och en låg FoU-intensitet i företagen minskar omställningsförmågan och försämrar den regionala ekonomins konkurrenskraft.
- Ökad koncentration av nationella och internationella forskningsresurser försvagar regionens högskolor och universitet, vilket i sin tur ytterligare försämrar möjligheterna att koppla ihop företag och forskningsmiljöer.
- Ökade inomregionala skillnader och ett fortsatt högt utanförskap ökar försörjningsbördan och skapar stora påfrestningar på förmågan att klara de offentliga åtagandena. Det bidrar också till ökade sociala spänningar och lägre regional attraktionskraft.
- Manliga värderingssystem fortsätter att dominera och driver (högutbildade) kvinnor att söka sig från regionen, vilket i sin tur bidrar till en förstärkt negativ befolkningsutveckling.

Den regionspecifika SWOT-analysen har utgjort viktigt underlag för val av programmets insatsområden och investeringsprioriteter. De valda prioriteringarna är väl valda för att möta regionens största utmaningar och möjligheter. Vissa delar som SWOT-analysen pekar på hanteras inom ramen för regionalfondsprogrammet, och andra delar inom socialfondsprogrammet.

Nedan följer en beskrivning av programmets valda insatsområden utifrån EU-2020, nationella riktlinjer, partnerskapsöverenskommelsen och analysen för Norra Mellansverige. De valda insatsområdena bryts sedan ned i investeringsprioriteringar vilka beskrivs i tabell 1 och under kapitel 2.

Insatsområde 1 Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

Europa 2020 och nationella riktlinjer

Utifrån Europa2020-strategins huvudinitiativ *Innovationsunionen* ska EU skapa smart tillväxt. Smart tillväxt innebär att förbättra sina resultat inom utbildning, forskning och innovation (utveckla nya varor och tjänster som skapar tillväxt och jobb och bidrar till lösningar på samhällsproblemen), samt det digitala samhället.

Enligt de nationella riktlinjerna är utgångspunkten för *Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation* strategier för länens utveckling med anknytning till den nationella innovationsstrategin. Enligt den kan innovationer vara nya eller förbättrade varor, tjänster, organisationssätt eller tekniska lösningar, utveckling av design-, affärs- och organisations-modeller. En stor andel av innovationerna sker löpande i små och medelstora företag. En källa till innovation är också de resultat från forskningen som kan omsättas i nya lösningar och värdeskapande i nya eller befintliga företag.

Koppling till programområdesanalys och partnerskapsöverenskommelsen

Enligt analysen är den ekonomiska tillväxten i Norra Mellansverige svagare än i riket. Norra Mellansverige har också en låg FoU-intensitet i de små och medelstora företagen vilket bidrar till en låg omställningsförmåga och innovationskraft. Högskolor och universitet har enligt analysen egen forsknings-kompetens med utvecklingspotential som knyter an till den näringsmässiga specialiseringen i Norra Mellansverige. Universitet och högskolor är en mycket viktig aktör för att förse företagen med öppna FoU-miljöer. Vidare finns en möjlighet till ökad samverkan mellan företag, kluster, forskningsinstitutioner, universitet och högskolor.

I analysen för Norra Mellansverige beskrivs att regionen har ett antal styrkeområden att bygga vidare på (papper och massa, stål och verkstad, IT, besöksnäring, energi, fiberoptik och geografiska informationssystem), men det även är viktigt att stimulera framväxten av nya styrkeområden. Det fortsatta arbetet med att stärka innovations-system och kluster bör därför inriktas på både befintliga styrkeområden med ett stärkt genusarbete och genom att stödja innovationsprocesser i ett bredare spektra av branscher. Analysen pekar också på en möjlighet att utveckla befintliga kluster och fördjupad klustersamverkan inom nya områden vilket bidrar till en höjd innovationsgrad i företagen och en ökad samverkan mellan företag och forskningsinstitutioner.

Partnerskapsöverenskommelsen påvisar att Norra Mellansverige har låg tillväxt och låg FoU-intensitet vilket stämmer väl överens med programområdesanalysen.

Koppling och samordning till andra program

För att stärka konkurrenskraften i näringslivet är det viktigt att öka det internationella engagemanget, utbytet och närvaron, och för att stärka miljökunnandet och förmågan till miljöinnovationer i näringslivet är det viktigt att utveckla internationaliserings-arbetet. Det är därför viktigt att det i programmet för Norra Mellansverige genomförs strategiskt förberedande insatser som syftar till att öka företagens deltagande i internationella program som exempelvis Horisont 2020 och COSME. Andra tydliga kopplingar i insatsområdet finns till EUs strategi för Östersjöregionen och de territoriella program som rör programområdet. Ett exempel är att koppla samman regionens kluster och innovationssatsningar med likartade satsningar i Östersjöregionen eller inom de territoriella programmen. Ett annat exempel är internationell samverkan för utveckling av miljöteknik, produkter och tjänster samt export av företagens miljökunnande i syfte att öka företagens konkurrenskraft och minska den totala miljöbelastningen.

Tydliga kopplingar finns även till det nationella socialfondsprogrammet. I Norra Mellansverige finns en stor obalans mellan utbudet av och efterfrågan på arbetskraft. Generellt råder det arbetskraftsbrist inom vissa högkvalificerade yrken. Behov finns även att locka ungdomar till vidareutbildning. Här kan socialfondens insatser i form av kompetensutveckling inom ramen för socialfondsprogrammets mål bidra till att stärka innovationssystemet och skapa synergier mellan de båda strukturfonderna.

Erfarenheter från tidigare programperiod

Erfarenheter från programperioden 2007-2013 har visat att entreprenörskapsinsatser som drivs integrerat med innovationsprojekt ger bättre resultat. Det är viktigt att man inte utgår från forskningslogiken eller universitet- och högskolors behov i innovationssatsningar utan att det är företagens behov som ska styra insatsernas

inriktning. Programmet kommer därför att stimulera insatser som sammanlänkar entreprenörskaps- och innovationsinsatser samt kluster och innovations-miljöer som utgår från företagens behov.

Utifrån ovanstående har följande investeringsprioritering valts:

- Investeringsprioritering 2 Främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investeringar i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion särskilt vad gäller möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

Insatsområde 2 Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT

Europa 2020 och nationella riktlinjer

Utifrån Europa 2020-strategins huvudinitiativ *En digital agenda för Europa* ska EU skapa smart tillväxt. Smart tillväxt innebär att EU:s medlemsländer måste förbättra sina resultat inom utbildning, forskning och innovation samt det digitala samhället (underlätta för informations- och kommunikationsteknik). Målet med En digital agenda för Europa är att bygga upp en enda digital marknad på basis av snabbt eller supersnabbt internet och driftskompatibla tillämpningar, med delmål som bredband för alla, högre internethastigheter samt ökad andel hushåll och företag med internetuppkopplingar.

Enligt de nationella riktlinjerna för *Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik* är det viktigt att svenska företag i alla delar av landet kan dra nytta av de möjligheter som tillgång till bredband med hög överföringskapacitet ger så att arbetsmetoder kan effektiviseras och nya tjänster och affärsmodeller kan utvecklas. Tillgång till bredbandsinfrastruktur är central för att kunna driva och utveckla företag i hela landet samt hantera globala samhälleliga förändringar. IT kan även fungera som motor för att utveckla nya processer, produkter och tjänster som kan ge upphov till nya möjligheter för digital samverkan mellan den offentliga sektorn och näringslivet. Fler digitala tjänster kan bidra till att förenkla vardagen för privatpersoner och företag.

Koppling till programområdesanalys och partnerskapsöverenskommelse

I partnerskapsöverenskommelsen framgår att ”För att öka produktiviteten och konkurrenskraften och möta behoven av tillgång till bredband med hög överföringshastighet i glesbefolkade områden, samt för att kunna uppnå målen i Sveriges bredbandsstrategi behövs fortsatta insatser för ökad bredbandsutbyggnad”.

Vidare anges i partnerskapsöverenskommelsen, specifikt för Norra Mellansverige, att regionen har låg tillväxt och låg tillgång till bredband vilket innebär försämrade förutsättningar för företagande i glesbefolkade områden. Insatserna i regionalfondsprogrammet för Norra Mellansverige överensstämmer helt med intentionerna i partnerskapsöverenskommelsen och motiverar därför satsningar på marknadskompletterande bredbandsinvesteringar.

I Norra Mellansverige finns det även regionala utvecklingsstrategier och regionala bredbandsstrategier, där utbyggnad av bredband lyfts fram som ett mycket viktigt område för den framtida regionala utvecklingen och företagets konkurrensförmåga. Innehåll och behov i dessa dokument överensstämmer med det regionala strukturfondsprogrammet.

Det krävs en grundläggande infrastruktur med väl fungerande elektroniska kommunikationer för att det ska vara möjligt att använda och erbjuda digitala tjänster, det vill säga en IT-infrastruktur som möjliggör hög överföringskapacitet.

Det finns också ett ökat behov tillförlitliga internetanslutningar för att möjliggöra tillgång till tjänster när som helst och var som helst. Utbyggnaden av bredband med hög överföringshastighet utgör en viktig del i en strukturell förändring som styr mot ett mer IT-integrerat samhälle.

På sikt kommer sannolikt bredbandsinfrastrukturen vara lika viktig som väg- och elnäten för våra medborgare och företag. Ett kapacitetssvagt bredbandsnät är därmed ett hinder för en långsiktig utveckling, samtidigt som ett väl utbyggt bredbandsnät ger företag och medborgare konkurrenskraftiga förutsättningar att utvecklas i Norra Mellansverige. Bredbandsutbyggnaden är viktig för företagen i regionen och för den välfärd som produceras inom regionen.

Norra Mellansverige är ett utpräglat lands- och glesbygdsområde med stora geografiska avstånd. Detta i kombination med svårforcerade geologiska förutsättningar medför att den privata marknaden oftast inte finner det kommersiellt lönsamt att bygga bredband i regionens perifera delar.

Avsaknad av bredband utgör ett hot för näringslivets utveckling och företagets konkurrenskraft. Analysen av Norra Mellansverige visar att bredbandinvesteringar i regionens lands- och glesbygdsområden är ett prioriterat område för insatser. SWOT-analysen för Norra Mellansverige visar att en låg andel av företagen har tillgång till bredbandsanslutning vilket minskar tillgången till och utvecklingen av IKT-baserade tjänster. Utveckling av IKT underlättar för regionen att ”kroka arm” med omvärlden och viktiga marknader. En väl utbyggd bredbandsinfrastruktur med hög kapacitet är en förutsättning för att förverkliga den digitala agendan samt av stor vikt för utvecklingen av näringslivet i Norra Mellansverige. Informationstekniken är en viktig förändringskraft i samhällsekonomin och en förutsättning för utveckling av IT-relaterade produkter och tjänster. Andelen företag/arbetsställen som har tillgång till bredband med hög överföringshastighet är lägre i Norra Mellansverige jämfört med riket.

Tabellen nedan visar tillgången till bredband med hög överföringshastighet i lands- och glesbygd, det vill säga områden som ligger utanför både tätort och småort i relation till tätorter i Norra Mellansverige.

Se bild 1 i bilaga Bilder och tabeller. Tabell: Tillgång till 50 Mbit/s (faktisk hastighet) ej tätort eller småort år 2012.

För Norra Mellansverige, som är en region med långa avstånd och en befolkning spridd över en stor geografisk yta är distansöverbyggande lösningar en viktig förutsättning för företagande och jobb. Marknadskompletterande investeringar i bredband ger näringslivet en ökad tillgång till effektiva, prisvärda och säkra kommunikationstjänster vilket sparar både tid och pengar i företag och lägger grunden för ökad konkurrenskraft och fler jobb.

Undersökningar visar att det finns en stor outnyttjad tillväxtkraft bland företagen genom ökad tillgång och användning av IT-teknik och kommunikationstjänster. Webbanslutna företag har högre konkurrenskraft än företag som inte är uppkopplade. En effektiv användning av informations- och kommunikations-teknik ökar produktiviteten och därmed konkurrenskraften. Användning av IT underlättar utbyte och spridning av kunskap, information, idéer och erfarenheter samt skapar nya möjligheter för marknadsföring, elektronisk handel, betaltjänster, kontakt med myndigheter etc. Marknadskompletterande investeringar i bredband är därför en viktig förutsättning för tillväxt av nya och befintliga företag i Norra Mellansverige.

Norra Mellansverige har ett näringsliv som finns spritt över hela regionen. Det gör att flera stora industrier och många små och medelstora företag ligger utanför centralorter där det i dag inte finns ett stabilt bredbandsnät. Norra Mellansverige är exportberoende och företagen är mycket viktiga arbetsgivare på den ort där de verkar och kommer inte att kunna förbli lika konkurrenskraftiga utan ett stabilt bredbandsnät. Näringslivet har en hög internationaliseringsgrad som kräver god bredbandsuppkoppling. Denna uppkoppling finns ofta i tätorterna men den saknas i landsbygdsområdena. Detta hindrar utvecklingen för befintliga och potentiella underleverantörer i landsbygdsområden som är kopplade till det internationella näringslivet.

Norra Mellansverige är en region med en stor tillverkningsindustri. I jämförelse med riket är det en markant högre andel anställda inom denna näring än i riket som helhet. Tillverkningsindustrin i regionen präglas av stål- och verkstadsindustri, pappers- och massaindustri samt gruv- och mineralnäring. Alla dessa näringar befinner sig i en strukturomvandlingsprocess mot en industri med ett högre kapital, tjänste- och kunskapsinnehåll. Denna övergång är allt som oftast beroende av tillgången till bredband. Ett stort behov idag, vad gäller fiberutbyggnad, har företag inom industrin som arbetar i realtid mot kunder och leverantörer. Det handlar även om att kunna erbjuda möjligheten att delvis arbeta hemifrån och då kunna koppla upp mot företaget. Användandet av molntjänster ökar även inom denna sektor, såväl som i andra, och att arbeta mot dessa molntjänster kräver uppkoppling. Flertalet IT-företag går över till att

enbart köra licenser för molnbaserade tjänster (exempelvis företagsväxel, lagring av data, CRM-system, banktjänster) och företagen på landsbygden måste då kunna koppla upp mot dessa för att ta del av tjänsterna och fortsätta vara konkurrenskraftiga.

En viktig och växande näring i Norra Mellansverige är besöksnäringen, exempelvis natur-, kultur- och upplevelseturism, vilket också märks i insatsområde 3. Vintertid lockar skidorter besökare i stor omfattning, och sommartid lockar natur och kultur till upplevelse i regionens gles- och landsbygdsområden. Andra tydliga kopplingar till insatsområde 3 är att tillgång till bredband med hög kapacitet är en grundläggande förutsättning för att kunna starta, driva och utveckla tillväxtorienterade företag som bidrar till nya arbetstillfällen. Även möjligheter för innovation, affärsutveckling och internationalisering förutsätter bredbandsinfrastruktur. Dessutom kräver nästan alla planerade insatser inom insatsområde 1 tillgång till god bredbandsinfrastruktur. Insatsområde 2 ska därför ses som en grundläggande förutsättning för att kunna genomföra programmets insatser inom insatsområde 1,3 och 4 i alla geografiska delar av Norra Mellansverige.

Norra Mellansverige har en stor andel av Sveriges gästnätter utanför storstadsregionen. Bredband är oerhört viktigt för besöksnäringen då den består av många små företag som verkar på landsbygden och ute i "vildmarken". Målgrupper på den utländska marknaden efterfrågar äventyrs-, natur- och kulturupplevelser. Företagen som levererar besöksnäringens produkter har ett stort behov av utbyggt bredband, dels för att kunna erbjuda gästerna tillgång till nätet och dels för att kunna leverera de upplevelser som efterfrågas. Idag förväntar sig besökarna kunna boka via internet eller e-post, likaså sker betalningar idag ofta över internet, även på plats vill besökaren kunna betala med kort. De små aktörerna som finns inom besöksnäringen har idag problem att ta betalt med kort eftersom det saknas ett stabilt bredbandsnät. Servicen att tillhandahålla internet på turistdestinationen kan idag vara avgörande för om turisterna kommer till turistmålet eller inte. Besökarna vill även kunna dela sin semester med vänner och bekanta under tiden för vistelsen. Allt detta ställer krav på bredbandsutbyggnad i ofta glesbefolkade områden (en stor del av turismen går till glesbefolkade områden). Det finns även en stor utvecklingspotential för turismen med bättre bredbandsuppkopplingar, exempelvis virtuell guidning vid fjällvandring eller vandringsleder. I Sverige är vi generellt duktiga på att finna nya användningsområden för IT och för att möjliggöra detta även inom turismen och inte begränsa landsbygdens möjligheter krävs en bredbandsutbyggnad även här.

Väl utbyggt bredbandsnät är viktigt för näringslivet som helhet men för IKT- näringar som ofta befinner sig i utvecklings- och forskningsfaser är det extra viktigt. Många av Norra Mellansveriges kluster och innovationsmiljöer verkar inom IKT-området.

Inom de kreativa näringarna är film, postproduktion och dataspels beroende av bra digital infrastruktur. Där är infrastrukturen en konkurrensfördel/faktor som kan vara avgörande för att kunna få uppdrag.

Norra Mellansverige har en demografi med en allt äldre befolkning och med bredbandsutbyggnad ökar möjligheten för det offentliga att resurseffektivt hantera den vård som kommer att behövas samtidigt som marknaden öppnas för nya välfärdsföretag. Dessa företag kommer att vara i behov av stabil fiberinfrastruktur för att kunna utveckla och tillhandahålla framtidens vårdalternativ.

Andra branscher inom Norra Mellansverige utanför tätorter som har behov av god bredbandsinfrastruktur är livsmedelsindustrin, handeln och skogs- och lantbruksföretag. Inom exempelvis handeln behövs uppkoppling för beställning, betalning och annan service vilket kräver hög tillförlitlighet.

För att företag ska vilja etablera verksamhet i lands- och glesbygdsområden i Norra Mellansverige är god bredbandsinfrastruktur en mycket viktig faktor och i många fall en grundförutsättning.

Koppling och samordning till andra program

Regionala utvecklingsfondens insatser och landsbygdsprogrammets genomförandestrategier i Norra Mellansverige ska komplettera och förstärka varandra. Under perioden 2007-2013 har landsbygdsprogrammet medverkat till utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i form av spridningsnät i mindre samhällen på landsbygden. En förutsättning för detta har varit de bredbandsinvesteringar som genomförts i form av byggande av stamnät inom det regionala strukturfondsprogrammet.

Regionalfondsprogrammets bredbandsinvesteringar bidrar till direkta synergier med de insatser som kommer att genomföras i landsbygdsprogrammet i Norra Mellansverige. Sammantaget bidrar de båda programmen till en god bredbandsinfrastruktur, till direkt nytta för företagens tillväxtmöjligheter, i regionens gles- och landsbygdsområden. Investeringarna i regionala utvecklingsfonden kommer att fokusera på att sammankoppla orter i de delar av Norra Mellansverige där utbyggnad av bredband inte sker på kommersiella grunder. Regionalfondens investeringar leder till att följdinvesteringar sker i landsbygdsprogrammet som finansierar mindre lokala bredbandsprojekt för att sammankoppla slutanvändare. Investeringarna via de båda programmen är direkt beroende av varandra och kombinerat kommer de att medverka till förbättrade möjligheter att utveckla och driva företag i regionens lands- och glesbygdsområden. Även privata aktörer kan finansiera investeringar kopplade till slutanvändare. De privata aktörerna, i form av exempelvis ekonomiska föreningar i orter på landsbygden, är viktiga för att finansiera utbyggnaden till slutanvändarna. Näringslivets engagemang syns också tydligt i de lokala grupper som organiserar sig för att åstadkomma fiber på landsbygden. Det är en hög närvaro av företagare som ser det som nödvändigt att få till dessa lösningar. Sammantaget uppnås därmed goda synergier, till nytta för företag, mellan de insatser som genomförs i det regionala strukturfondsprogrammet, landsbygdsprogrammet och av privata aktörer. En utbyggd bredbandsinfrastruktur och utvecklade IKT-produkter och tjänster är en god grund inte bara för företagande utan även för kompetensutveckling i form av distansstudier, vilket underlättar genomförandet av insatser inom socialfondsprogrammet.

Erfarenheter från tidigare programperiod

Enligt Tillväxtverkets rapport 0113 EU:s regionala utvecklingsfond som finansierar av infrastruktur i Sverige beskrivs att projekt för bredbandsinvesteringar på ett allmänt plan varit mycket bra. Följeforskarna konstaterar i rapporten att: ”De ligger i linje med EU:s riktlinjer och den nationella strategin”. De har en koppling till den regionala situationen (program-dokumentet) och de bidrar till att lösa identifierade problem, oavsett om det

rör sig om investeringar, utredningar eller att smörja samverkansrelationerna mellan aktörer i regionerna.”

Omfattande investeringar i bredbandsinfrastruktur har genomförts under programperioden 2007-2013. Dessa investeringar motsvarar dock inte det stora behov som finns av fortsatt utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i de områden där kommersiella incitament för utbyggnad saknas. Detta motiverar väl fortsatta satsningar inom området.

Utifrån ovanstående har följande två investeringsprioriteringar valts:

- Investeringsprioritering 1 Öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja valet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
- Investeringsprioritering 2 Utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT

Insatsområde 3 Att öka konkurrenskraften hos SMF

Europa 2020 och nationella riktlinjer

Utifrån Europa2020-strategins huvudinitiativ *En integrerad industripolitik för en globaliserad tid* ska EU skapa hållbar tillväxt. EU måste förbättra sin produktivitet och konkurrenskraft. Målet är att näringslivet, särskilt småföretagen, måste anpassa sig till globaliseringen, den ekonomiska krisen och övergången till en koldioxidsnål ekonomi. EU:s industripolitik måste underlätta företagande för att göra företagen i EU bättre rustade och mer konkurrenskraftiga, samt omfatta alla delar av den allt mer internationella värdekedjan, från råvarutillgång till kundservice.

Enligt de nationella riktlinjerna för *Öka små och medelstora företags konkurrenskraft* kan ett bra näringslivsklimat underlätta och öka intresset för att starta, driva och utveckla framgångsrika företag, vilket är av avgörande betydelse för jobb, välfärd och en hållbar regional tillväxt. Goda regionala förutsättningar för näringslivet stärker regionens utvecklingskraft och attraktivitet – nationellt och internationellt. Ökat samspel och samverkan mellan rådgivningsaktörer på regional nivå för att bättre möta entreprenörernas behov och öka effektiviteten i systemet behövs. För många företagare kan tillgång till rådgivning och information ha stor betydelse för beslut att starta och utveckla verksamheten. En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start och utveckling av företag. Samverkan och kompetent arbetskraft är avgörande för företagets konkurrenskraft.

Koppling till programområdesanalys och partnerskapsöverenskommelsen

Enligt analysen för Norra Mellansverige är inställningen till entreprenörskap något mindre positiv, än i övriga Sverige. Det samlade företagandet i Norra Mellansverige ligger i nivå med riket för såväl kvinnor som män. Liksom i riket är det inom Norra Mellansverige fler män än kvinnor som driver företag. Andel sysselsatta inom privat sektor är lägre, nyföretagandet lägre och attityderna till entreprenörskap något sämre jämfört med riket. Norra Mellansverige har en relativt ensidig traditionell branschstruktur och det är därför viktigt att utveckla ett mer diversifierat näringsliv. Ett mer diversifierat näringsliv, med bland annat en större tjänstesektor, innebär minskad sårbarhet, nya

marknader och bredare arbetsmarknad, något som i sig är en viktig attraktionsfaktor för att behålla och locka invånare och arbetskraft.

Enligt analysen för Norra Mellansverige har regionen stora inslag av tillverkningsindustri, primärnärings samt offentlig vård- och omsorg i branschstrukturen jämfört med riket och mindre inslag av andra kunskapsintensiva tjänster. Genom satsningar på att utveckla viktiga branscher och ett mer diversifierat näringsliv skapas en bredare arbetsmarknad och ett mer konkurrenskraftigt näringsliv.

Norra Mellansverige har enligt analysen flera styrkeområden som ligger till grund för fortsatt utveckling, exempelvis starka exportföretag med spetskompetens, en stark besöksnäring och närhet till tillväxtregioner som Stockholm, Göteborg och Oslo.

Partnerskapsöverenskommelsen påvisar att Norra Mellansverige har låg tillväxt vilket stämmer väl överens med programområdesanalysen.

Koppling och samordning till andra program

Insatsområdet har tydliga kopplingar till det nationella socialfondsprogrammet. För att stärka entreprenörskap, företagande och växande företag är det viktigt att ta tillvara på synergier mellan socialfondens och regionalfondens insatser, inte minst vad gäller kompetensutveckling och kompetensmobilitet. Andra tydliga kopplingar mellan programmen är områden som ungas entreprenörskap, socialt företagande samt implementering av de horisontella kriterierna. Samordning kan ske dels via möjlighet till korsfinansiering inom respektive program eller samverkande regionalfonds- och socialfondsprojekt som bygger på gemensamma behov och utmaningar i Norra Mellansverige.

Landsbygdsprogrammet, liksom havs- och fiskerifonden, har kopplingar till regionalfondsprogrammet i Norra Mellansverige framför allt inom insatser för besöksnäringens eller små och medelstora företags utveckling. Regionalfondsprogrammets insatser inriktas främst på utveckling av region- eller kommunövergripande nivå, medan Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskerifonden har ett mer lokalt perspektiv. Insatserna kompletterar varandra och bidrar sammantaget till en hållbar regional tillväxt.

Insatser för att främja små och medelstora företags internationaliseringsprocesser och stärka företagens möjlighet att nå ut med produkter och tjänster på en global marknad har en tydlig koppling till insatser i EU:s strategi för Östersjöregionen, de territoriella programmen och COSME. Regionalfondsprogrammet kommer aktivt stödja insatser för internationalisering och företagens möjligheter att delta i dessa program. Via regionalfondsprogrammets satsningar på kulturella och kreativa näringar finns även koppling till Kreativa Europa.

Erfarenheter från tidigare programperiod

Erfarenheter från programperioden 2007-2013 har visat att strukturfondsgenomförandet inte uppnått förväntningarna på näringslivets och företagens medverkan. Det är därför av

vikt att projekten bygger på företagens behov och efterfrågan. Många entreprenörskapsprojekt är allt för breda, inte anpassade till specifika målgrupper och regionala förutsättningar. Insatserna har delvis gått till s k "levebrödsföretag" och alltför sällan till nya snabbväxande företag.

Insatserna i programmet har tydlig koppling till exempelvis att kundanpassa rådgivningssystemet eller att aktivt stödja företagens möjligheter till affärsutveckling, internationalisering, kommersialisering och förmåga till innovation. Vidare lyfter programmet fram insatser för att främja ett diversifierat näringsliv och ett ökat tjänsteinnehåll i befintliga företag, allt i syfte att skapa hållbar tillväxt och sysselsättning i små och medelstora företag och minska Norra Mellan-Sveriges sårbarhet och beroende av traditionell branschstruktur.

Utifrån ovanstående har följande två investeringsprioriteringar valts:

- Investeringsprioritering 1 Främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagsinkubörer
- Investeringsprioritering 2 Stödja kapaciteten för SMF att växa på regionala, nationella och internationella marknader och att ägna sig åt innovationsprocesser

Insatsområde 4 Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

Europa 2020 och nationella riktlinjer

Utifrån Europa2020-strategins huvudinitiativ *Ett resurseffektivt Europa* ska EU skapa hållbar tillväxt. Hållbar tillväxt innebär en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi. Till stöd för övergången till en resurseffektiv koldioxidsnål ekonomi måste EU:s ekonomiska tillväxt frikopplas från resurs- och energianvändningen genom att minska koldioxidutsläppen, arbeta för större energitrygghet samt minska resursåtgången i vår konsumtion. Målet med Ett resurseffektivt Europa är bland annat att skapa en mer konkurrenskraftig koldioxidsnål ekonomi med en effektiv och hållbar resursanvändning, att skydda miljön, minska utsläppen och stoppa förluster i den biologiska mångfalden, samt att dra nytta av EU:s ledande ställning inom ny grön teknik och miljövänligare produktionsmetoder.

EU-kommissionens Vitbok slår fast mål om att Europas koldioxidutsläpp inom transportsektorn ska reduceras med 60 % till år 2050. Andra mål som lyfts i vitboken för 2050 är exempelvis inga konventionellt drivna bilar i städerna och förflyttning av 50% av passagerarna och frakt på medellånga sträckor mellan städer från väg till spårbunden trafik eller sjöfart. För att bidra till denna måluppfyllelse och samtidigt möta kraven på ökad rörlighet och tillgänglighet krävs en omställning av transportsystemet och samhällsbyggandet utifrån ett hållbart förhållningssätt.

Enligt de nationella riktlinjerna för *Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer* är energibesparande och teknikutvecklande insatser viktiga åtgärder för att stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi. Stöd till små och medelstora företags investeringar i syfte att öka företagens energieffektivitet har en positiv inverkan på miljön och bidrar till ett ökat energimedvetande. Ny teknik och nya tjänster kan

främjas genom demonstrations- och testanläggningar. Upphandling är ett effektivt redskap för att uppnå energibesparingar och utveckla energieffektiva produkter och tjänster. Samverkan mellan aktörer kan ge utväxling av delade erfarenheter och synergier.

Koppling till programområdesanalys och partnerskapsöverenskommelsen

Enligt analysen har Norra Mellansverige en växande produktion av förnybar energi och har stor tillgång på skogsråvara. Dessvärre har regionen en svag befolkningsutveckling och långa avstånd mellan hem, konsumtion och produktion vilket fördyrar transporterna. Dessutom är det en förhållandevis låg grad av forskning och utveckling inom små och medelstora företag vilket bidrar till en lägre omställningsförmåga och innovationskraft. För att möjliggöra en framtida hållbar tillväxt behövs det en ökad satsning samt en ökad specialisering inom förnybar energi, hållbara transporter, energieffektivisering och energiteknik i små och medelstora företag. En omställning av näringslivet gods- och persontransporter i en mer hållbar riktning är nödvändig. En möjlighet för Norra Mellansverige är en ökad specialisering inom förnyelsebar energi och energiteknik vilket bidrar till en större diversifiering av näringslivsstrukturen, nya marknader och en utveckling av mer kvalificerade tjänster.

Partnerskapsöverenskommelsen påvisar att en utmaning är att kombinera tillväxt med minskning av koldioxidutsläpp. En stor del av utsläppen sker via transportsystemet. Ett omställningsarbete till ett mer hållbart energisystem utgör en grund för teknik-, produkt- och tjänsteutveckling. Norra Mellansveriges programområdesanalys stämmer väl överens med Partnerskapsöverenskommelsen.

Koppling och samordning till andra program

Inom Landsbygdsprogrammet kan åtgärder stöttas som syftar till ökad användning av förnybar energi från jordbruket. Dessa insatser har en koppling till regionalfonden. Landsbygdsprogrammets målgrupp är i första hand primärnäringarna medan regionalfonden är inriktad till små och medelstora företag utanför primärnäringarna. Sammantaget kan insatserna medverka till en ökad användning av förnybar energi samt energieffektivisering bland små och medelstora företag.

Regionalfondsprogrammets insatser för förbättrad kollektivtrafik och ökad rörlighet på arbetsmarknaden underlättar genomförandet av insatser inom socialfonds- och landsbygds-programmet. Exempelvis göra det lättare för invånare att pendla till arbete och studier.

Vidare förutsätter ett aktivt arbete med energieffektivisering, utveckling av förnybar energi och energiteknik möjlighet till internationell samverkan t ex genom EU:s strategi för Östersjöregionen, de territoriella programmen och deltagande i Horisont 2020.

Erfarenheter från tidigare programperiod

Under programperioden 2007-2013 har endast ett fåtal projekt bedrivits avseende energieffektivisering och förnybar energi. Dessa projekt har inte tydligt skapat ett regionalt system för att arbeta med insatsområdet koldioxidsnål ekonomi. Det är därför positivt att regionalfondsprogrammet 2014-2020 skapar förutsättningar för mer

samordnade och strategiska insatser inom området. I regionalfondsprogrammet är utgångspunkten att strategier och planer för hållbara transportsystem bör ha ett trafikslagsövergripande synsätt och utgå från fyrstegsprincipen.

Utifrån ovanstående har följande två investeringsprioriteringar valts:

- Investeringsprioritering 1 Främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
- Investeringsprioritering 2 Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

Förhandsutvärdering av förslag till regionalfondsprogram i Norra Mellansverige 2014-2020

Tillväxtanalys bedömer att analysen är relevant och bygger på tillförlitliga underlag. Vidare bedömer de att insatsområden är motiverade från analysen och kopplade till Europa 2020-analysen. De valda insatsområdena bedöms vara i överensstämmelse med EU-gemensamma mål, land- och regionspecifika rekommendationer, samt de utmaningar som programområdet möter.

När det gäller horisontella kriterier har respektive insatsområdes text kvalitetssäkrats av regionförbundets expert på jämställdhet/hållbarhet. Skrivningarna kopplade till innovationer och miljö inom insatsområde 1 har också förstärkts.

Tillväxtanalys bedömning är att valda indikatorer är relevanta, men att vissa investeringsprioriteter saknar indikatorer kopplade till dem. För att stärka sambandet har aktivitetsindikatorn Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner lagts till. En översyn har också gjorts av alla indikatorer och programskrivarnas bedömning är att det nu finns ett bättre samband mellan investeringsprioriteter och indikatorer.

Tillväxtanalys bedömning är att mål, investeringsprioriteter, analys och insatser är integrerade med varandra, men frågar var programmets fokus finns. Utifrån programmets analys och regionala utvecklingsstrategier så görs bedömningen att en mix av satsningar på befintliga strategiska styrkeområden som viktigt, likaväl som det behövs satsningar på nya områden. Det måste en finnas en bredd i ett sjuårigt program, med flexibilitet för vad som händer i omvärlden.

Motiven till fördelning av medel är förankrad politisk nivå, i de tre regionstyrelserna.

Vidare skriver Tillväxtanalys att det finns förbättringsmöjligheter när det gäller att beskriva aktiviteter. Det bygger på hur tidigare program hur det sett ut, vilket fungerat mycket smidigt för både sökande och handläggare. Det finns annars en fara för inlåsningseffekter.

Indikatorn Andel företag som upplever nyttan av tjänster som levereras från innovationsstödssystemets aktörer har tagits bort, och är därför inte aktuell för justering.

För många av aktivitetsindikatorerna har målvärden justerats nedåt. Tillväxtanalys pekar på att den genomsnittliga kostnaden per nytt arbetstillfälle är högre än andra programområden. Norra Mellansverige är en region som präglas av:

- en region i kraftig strukturförändring där man förlorar många industrijobb
- hög arbetslöshet - delar av regionen har högst i riket
- lägre grad av tjänsteföretag än riket
- stora geografiska avstånd - vissa delar av regioner är utpräglade glesbygdsområden
- lägre utbildningsnivå än riket

Sammantaget gör det att kostnader per arbetstillfälle bedöms vara högre än i regioner med bättre förutsättningar utifrån ovanstående punkter.

Tillväxtanalys pekar också på att det är låga målvärden för tänkta bredbandinsatser.

Norra Mellansverige präglas av långa avstånd och stora delar är glest befolkade. Andelen hushåll och arbetsställen som har tillgång till bredband via fiber är lägre i Norra Mellansverige jämfört med riket. Under programperioden 2007-2013 har anslutning gjorts av mer tätortsnära orter, och det som återstår är anslutningar till mer perifera områden.

1.1.2 Motivering till valet av tematiska mål och motsvarande investeringsprioriteringar som gäller partnerskapsöverenskommelsen, och som bygger på att man fastställt regionala och i tillämpliga fall nationella behov, inklusive sådana behov som fastställts i relevanta landsspecifika rekommendationer, antagna i enlighet med artikel 121.2 i EUF-fördraget, och relevanta rådsrekommendationer, antagna i enlighet med artikel 148.4 i EUF-fördraget, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Tabell 1: Motivering till valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt	<ul style="list-style-type: none"> • FoU-intensiteten i SMF är låg. För att öka företagets egen forskningskapacitet är det viktigt att stärka och utveckla öppna forsknings- och innovationsmiljöer (testbäddar, lab-miljöer) där

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
	<p>främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</p>	<p>företag kan utveckla produkter och tjänster i samverkan med universitet och högskolor. Även viktigt att den tillämpade forskningen som bedrivs vid universitet och högskolor kopplas till företagets behov och utvecklingsmöjligheter.</p> <ul style="list-style-type: none"> Norra Mellansverige har en ekonomisk tillväxt som är svagare än riket. Satsningar på att öka företagets innovationsförmåga är därför angeläget för att öka tillväxten. Norra Mellansverige har flera aktiva kluster som bidrar till utveckling av tillväxtföretag. Genom att utveckla både befintliga kluster och innovationssystem, samt verka för framväxten av nya, stärks näringslivets konkurrenskraft i regionen.
<p>02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p>	<p>2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin</p>	<ul style="list-style-type: none"> Norra Mellansverige visar på en låg andel företag i regionens lands- och glesbygdsområden som har tillgång till bredband av hög kvalitet. Det finns ett stort investeringsbehov och det saknas incitament i delar av regionen för kommersiell utbyggnad av bredband. Det är en tillväxthämmande faktor att företag i delar av regionen saknar tillgång till god bredbandsinfrastruktur. Via programmets bredbandsinvesteringar stärks förutsättningar för SMF s förmåga att utvecklas och växa, men också

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		<p>möjligheten för nya företag att etableras.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bredbandinvesteringar är förutsättningar för att kunna genomföra insatser i insatsområde 1, 3 och 4.
<p>02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p>	<p>2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT</p>	<ul style="list-style-type: none"> Att en relativt låg andel av företagen har tillgång till bredbandsanslutning minskar även tillgången till och utvecklingen av IKT-baserade tjänster. Utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i kombination med utveckling av IKT, med offentlig som bas, medför nya IKT-baserade produkter och tjänster till nytta för SMF i Norra Mellansverige.
<p>03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)</p>	<p>3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser</p>	<ul style="list-style-type: none"> Norra Mellansverige har ett lågt nyföretagande och en ensidig branschstruktur. För att ändra attityden till entreprenörskap och få ett mer diversifierat näringsliv är det viktigt att det finns ett väl fungerande rådgivningssystem som stimulerar och underlättar framväxten och utvecklingen av tillväxtföretag.
<p>03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)</p>	<p>3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser</p>	<ul style="list-style-type: none"> Norra Mellansverige en relativt ensidig branschstruktur och det är därför viktigt att utveckla ett mer diversifierat näringsliv. Norra Mellansverige har ett antal växande och viktiga branscher såsom besöksnäring, miljöteknik och miljötjänster (clean

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		<p>tech), samt kulturella och kreativa näringar. En satsning på för regionen viktiga branscher medför ett mer diversifierat näringsliv, växande näringar, ökat antal arbetstillfällen och gör regionens näringsliv mer konkurrenskraftigt. Andra viktiga insatser för att stärka konkurrens-kraften och tillväxförmågan för små och medelstora företag i Norra Mellansverige är ökad internationalisering och god tillgång på kapital</p>
<p>04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer</p>	<p>4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Norra Mellansverige visar en potential för en ökad energi-effektivisering i företag, vilket bidrar till en minskad regional miljöbelastning och stärkt konkurrenskraft i SMF. • Norra Mellansverige har goda förutsättningar för en ökad användning av förnybar energi. En specialisering inom förnyelsebar energi bidrar till en större diversifiering av näringslivs-strukturen, nya marknader och en utveckling av mer kvalificerade tjänster. • Näringslivet i Norra Mellansverige har ett ökat behov av gods- och persontransporter med ökade kostnader som följd. Det, och transporternas negativa effekter på klimat och miljö ökar kraven på ett effektivare och mer koldioxidsnålt transportsystem.

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik	<ul style="list-style-type: none"> Norra Mellansverige har via insatser för FoU, innovationer och teknikutveckling en potential till ökad specialisering inom energiteknik och förnyelsebar energi vilket bidrar till en större diversifiering av näringslivsstrukturen, nya marknader och en utveckling av mer kvalificerade tjänster. Sammantaget bidrar detta till minskade koldioxidutsläpp i regionen.

1.2 Motivering för fördelningen av medel

Motivering för fördelningen av medel (unionens stöd) till varje tematiskt mål och i tillämpliga fall investeringsprioriteringar, i enlighet med kraven på tematisk koncentration, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Givna faktorer

EU:s kommande sammanhållningspolitik utgår ifrån elva tematiska mål med tillhörande s k investeringsprioriteringar. De tematiska målen och investeringsprioriteringarnas innehåll är av kommissionen förutbestämda. Valbarheten är begränsad. Enligt kommissionens förordningar ska 80 % av regionalfondsmedlen användas till dessa områden, dvs tematiska målen 1 Forskning och innovation, 2 Tillgång till användning av kvalitén på IKT, 3 SME konkurrenskraft, och 4 Övergång till en koldioxidsnål ekonomi. Minst 20 % ska allokeras till det tematiska målet 4.

Regeringen har beslutat att upprätta ett nationellt regionalfondsprogram detta innebär att 14 % av de totala medlen i den regionala utvecklingsfonden kommer tillföras till ett nationellt regionalfondsprogram. Inrättande av ett nationellt regionalfondsprogram får följande effekt på de regionala programmens tematiska koncentration: minst 70 % av medlen ska destinerats till de tematiska målen 1,2 och 3 samt minst 13 % till det tematiska målet 4. Ovanstående fördelning är ett skalkrav på respektive regionalt upprättat program och Norra Mellansverige uppfyller kravet genom att fördela 81 % till de tematiska målen 1-3 och 15 % till det tematiska målet 4. Resterande 4 % avser TA-medel för programgenomförandet.

Motivering till fördelning

En bred politisk förankring av medelsfördelning mellan programmens insatsområden har skett, vilket utgått från givna förutsättningar och Norra Mellansveriges förutsättningar, möjligheter och behov. Regionala utvecklingsstrategier har varit vägledande.

Insatsområde 1: 22% av EU-medlen

Motivering till fördelning av EU-medel till insatsområde 1 är dels bristfällig kommersiell avkastning på innovation och forskning, dels aspekter som framkommer i analysen för Norra Mellansverige. Analysen visar att behov finns av en fördjupad klustersamverkan inom befintliga kluster och inom nya områden för att bidra till en höjd innovationsgrad i företagen samt en ökad samverkan mellan företag och forskningsinstitutioner. Insatsområde 1 och 3 kompletterar varandra genom att båda verkar för en ökad diversifiering av näringslivet i Norra Mellansverige.

Insatsområde 2: 29 % av EU-medlen

Motivering till fördelning av EU-medel till insatsområde 2 är aspekter som framkommer i analysen för Norra Mellansverige. Analysen visar att bredbandsinvesteringar i regionens gles- och landsbygdsområden är prioriterat för insatser. Det finns ett stort investeringsbehov på långa geografiska avstånd inom programområdet och det saknas incitament för kommersiell utbyggnad i delar av regionen. Därför är behovet av offentliga investeringar omfattande. För att tillgodose att företag i alla delar av Norra Mellansverige får tillgång till bredbandsinfrastruktur med hög överföringshastighet kommer nästan en tredjedel av programmets medel att fördelas till detta insatsområde. Den stora prioriteringen av medel till detta insatsområde motiveras av en god bredbandsinfrastruktur i hela Norra Mellansverige är en grundläggande förutsättning för de insatser som kommer att genomföras i programmets insatsområden 1, 3 och 4. Tillgång till bredband med både hög kvalitet och hastighet är idag en förutsättning för företagande, men också för att förenkla vardagen för företag. På landsbygden är företagstätheten högre än i tätorter varför frågan om landsbygdens överlevnad och utvecklingsförmåga i hög grad sammanhänger med infrastrukturen för bredband.

Insatsområde 3: 30 % av EU-medlen

Motivering till fördelning av EU-medel till insatsområde 3 är dels en svag utveckling när det gäller snabbväxande innovativa företag, och dels aspekter som framkommer i analysen för Norra Mellansverige. Analysen visar på ett lågt nyföretagande och en relativt ensidig branschstruktur. Norra Mellansverige har goda utvecklingsmöjligheter inom regionens befintliga och nya styrkeområden, exempelvis besöksnäringen, kreativa och kulturella näringar samt andra tjänstenäringar. Inom insatsområdet ryms även satsningar på kapitalförsörjning. Insatsområde 1 och 3 kompletterar varandra genom att båda verkar för en ökad diversifiering av näringslivet i Norra Mellansverige. Insatsområdet 3 är budgetmässigt störst i programmet. Motivet är att näringslivsutveckling är programmets huvudfokus och insatsområdet utgör grunden till att EU 2020 ska kunna uppfyllas.

Insatsområde 4[1]: 15 % av EU-medlen

Motivering till fördelning av EU-medel till insatsområde 4 är dels att en övergång till en koldioxidsnål ekonomi bör ske genom vidareutveckling och användning av förnybar energi och ökad energieffektivitet, och dels aspekter som framkommer i analysen för Norra Mellansverige. Analysen visar att satsningar på ökad energieffektivisering i företag samt ökad specialisering inom förnyelsebar energi och energiteknik bidrar till en minskad regional miljöbelastning och skapar nya arbetstillfällen i framtidsbranscher. Norra Mellansverige ser det som viktigt att göra investeringar inom insatsområde 4 och en potential mot en mer koldioxidsnål ekonomi finns. Programmets insatser ska bidra till ett snabbare genomförande av hållbara koldioxidsnåla transportsystem för både gods och personer. Insatserna förväntas bidra till ett stort mervärde då processerna tidigareläggs som kan bidra till för regionen viktiga insatser för att minska koldioxidutsläppen. Då regionen har en hög energiintensitet i relation till riket bedöms det vara viktigt att satsningar genomförs inom energieffektivitet och förnybar energi. Detta är anledning till att mer medel har fördelats till insatsområdet än det grundläggande krav som finns från Kommissionen. Dock har området stora möjligheter till alternativ nationell och europeisk finansiering och bedöms därför utgöra endast en liten del av programmet.

Privat medfinansiering

För att öka möjligheten för näringslivets engagemang och medverkan i olika projektsatsningar kommer programmet att vara öppet för privat medfinansiering. Den privata medfinansieringen avser både kontanta medel och medfinansiering i tid. Erfarenheter från tidigare programperiod visar att en indikativ privat medfinansiering på 3 % är rimligt att anta i programmets mer näringslivsinriktade insatsområden 1, 3 och 4.

För insatsområdet 2 som framförallt handlar om it är det utifrån tidigare programperiod rimligt att anta att ingen privat medfinansiering kommer att ske. Den privata medfinansieringen beräknas främst komma från stiftelser samt ideella och ekonomiska föreningar. I viss mån beräknas den privata medfinansieringen ske via privata företag.

[1] Insatserna med stöd av ESI-fonderna förväntas fokusera på samma områden utifrån de regionala specialiseringar som finns, och förväntas utgöra en värdefull del av Sveriges insatser inom SET-planarbetet. SET planen, European Strategic Energy Technology Plan beslutades av EU 2008

Tabell 2: Översikt av det operativa programmets investeringsstrategi

Prioriterat område	Fond	Unionens stöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
1	ERDF	32 467 644,00	22.08%	<p>▼ 01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>▼ 1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</p> <p>▼ 1 - Öka antalet innovativa SMF</p>	[101]
2	ERDF	42 349 101,00	28.80%	<p>▼ 02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p> <p>▼ 2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin</p> <p>▼ 1 - Ökat antal SMF med tillgång till bredband med hög kapacitet</p> <p>▼ 2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT</p> <p>▼ 1 - Ökat antal SMF som i samverkan med offentlig sektor har utvecklat IKT-tillämpningar</p>	[203, 202]
3	ERDF	43 760 738,00	29.76%	<p>▼ 03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)</p> <p>▼ 3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser</p> <p>▼ 1 - Öka antalet nya företag med tillväxtpotential</p> <p>▼ 3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser</p> <p>▼ 1 - Ökad tillväxt i regionens små och medelstora företag</p>	[302, 304, 303, 301]
4	ERDF	22 586 187,00	15.36%	<p>▼ 04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer</p>	[401, 403, 402, 406]

Prioriterat område	Fond	Unionens stöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
				<ul style="list-style-type: none"> ▼ 4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Minskade koldioxidutsläpp från SMF ▼ 4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Förbättra koldioxidsnål teknik 	
5	ERDF	5 881 820,00	4.00%	1 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.	[]

2. INSATSOMRÅDEN

2.A BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN ANDRA ÄN TEKNISKT STÖD

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	1
Insatsområdets rubrik	Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	1b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Öka antalet innovativa SMF
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Ett väl fungerande och tillgängligt innovationssystem är centralt för att öka företagens möjligheter till innovation och i ett längre perspektiv bidra till regional tillväxt. Attraktiva och öppna forsknings- och innovationsmiljöer, där samverkan mellan akademi och näringsliv kan möjliggöras, är på liknande vis viktiga för att öka FoU-intensiteten i företag som i sin tur kan leda till nya tekniska lösningar, produkter eller affärsmodeller. Samverkan mellan aktörer, exempelvis genom kluster, kan här stödja företagens förmåga till förnyelse och etablering på nya internationella marknader. Sammantaget är insatser i regionens innovationssystem betydelsefulla för att utveckla nya innovativa företag och därmed också stärka Norra Mellansveriges långsiktiga konkurrenskraft.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Öka antalet innovativa SMF						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
101	Andel företag (10-249 anställda) med innovationsverksamhet (produkt-, process-, organisatorisk, marknadsföring)	Procent	Mer utvecklade	57,07	2010	58,00	Statistiska centralbyrån, rapporten "Regional innovationsstatistik i Sverige"	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
Fungerande innovationssystem och utveckla företagets innovationsförmåga <p>Ett väl fungerande innovationssystem är ett viktigt verktyg i arbetet med att stärka företagets möjligheter till innovation. Innovationsstödsystemen ska vara tillgängligt för näringslivets hela bredd och omfattar stöd i hela innovationsprocessen och för utveckling av alla typer innovationer, från tekniska produkter till hela spannet av olika slags tjänster och inom olika slags näringar, t ex affärsmodeller, marknadsinnovationer och organisatoriska innovationer, sociala innovationer, systemlösningar etc. Ur denna bredd av näringar kan regionala styrkeområden preciseras.</p> <p>En stor andel av innovationerna sker löpande i små och medelstora företag och kan handla om nya eller förbättrade varor, tjänster eller tekniska lösningar, utveckling av design-, affärs- och organisationsmodeller. Det är viktigt att beakta att innovation inte behöver vara sprunget ur forskningsmiljöer utan kan ha ett tydligt praktiskt företagsperspektiv där ofta kunder och brukare är involverade för att lösa olika utmaningar. Ett fungerande innovationssystem som bidrar att utveckla företagets innovationsförmåga stärker den långsiktiga konkurrenskraften i regionens företag och bidrar till en mer hållbar tillväxt.</p> <p>En viktig del av ett fungerande innovationssystem är attraktiva forsknings- och innovationsmiljöer. Dessa ska stärkas så att de bidrar till att öka små och medelstora företags forskningskapacitet vilket kan göras genom att fler företag deltar i samverkan med universitet, högskolor och forskningsinstitut. En ökad FoU-intensitet i företag bidrar till bättre omställningsförmåga och därigenom ökad regional konkurrenskraft.</p> <p>Forsknings- och innovationsmiljöer bör bygga på regionala styrkeområden som papper, stål & verkstad, IT, besöksnäring, energi, fiberoptik och geografiska informationssystem (GIS) men det är även viktigt att stimulera framväxten av nya styrkeområden. Det fortsatta arbetet med att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation bör därför inriktas på både befintliga specialiseringsområden genom t ex ett stärkt genusarbete och fördjupad</p>	

Investeringsprioritering	<p>1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</p>
<p>samverkan i ett bredare spektra av branscher.</p> <p>Genom att förbättra forsknings- och innovationsstrukturen ska den forskning som bedrivs tydligare kopplas till företagens behov och efterfrågan samt kvaliteten höjas. Innovationskraften i näringslivet ska öka genom att utveckla öppna forsknings- och innovationsstrukturer. Genom utveckling av befintliga, och få till stånd etablering av nya nationellt och internationellt attraktiva test- och demonstrationsanläggningar, kan innovationskraften stärkas.</p> <p>Samspel mellan företag, kluster, forskning och högre utbildning</p> <p>Innovation och förnyelse underlättas av att regionala aktörer samverkar, exempelvis via kluster, för att stödja företagen så att de utvecklar sin kapacitet för innovation. Insatser för att stimulera utvecklingen av konkurrenskraftiga och attraktiva miljöer är inte minst viktiga för små och medelstora företag. Det förutsätter starkare samverkan och strategiska partnerskap mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut, kluster, inkubatorer, science parks och det offentliga. En förbättrad samverkan och samordning mellan aktörerna i innovationssystemet, exempelvis ett klusterorienterat arbetssätt, gör att de bättre kan stödja små och medelstora företags innovations- och internationaliseringsprocess.</p> <p>För att bidra till regional smart specialisering, innovation och hållbar tillväxt ska forskningsmiljöerna stärkas genom att vara kopplade till kluster, lokala och regionala företagsnätverk och innovationsmiljöer. Det är även viktigt att bygga funktionella kopplingar till excellent, relevant nationell och internationell forskning. Särskilt intressant är innovationer som möter de samhällsliga utmaningarna, exempelvis demografi, ohälsa, miljö- och klimatfrågan. Vidare är det av stor vikt att de resultat som forsknings- och innovationsmiljöer skapar omsätts i kommersialisering av forskningsresultat, nya eller utvecklade företag samt nya produkter och tjänster.</p> <p>Internationalisering</p> <p>Ett utvecklat innovationssystem och kluster är viktiga förutsättningar för att stödja små och medelstora företags internationaliseringsarbete och möjlighet att nå nya marknader. Ett ökat internationellt engagemang, utbyte och närvaro stärker också konkurrenskraften i näringslivet. Det är även viktigt att genomföra strategiskt förberedande insatser som syftar till att öka företagets deltagande i internationella program som exempelvis Horisont 2020.</p>	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Stödbara aktiviteter

Följande aktiviteter är exempel på insatser som kan stödjas inom investeringsprioriteringen:

- Förstudier
- Insatser för att stärka de regionala innovationssystemens förmåga att bidra till företagets forskning, innovation, produkt- och tjänsteutveckling, inklusive åtgärder för att stärka entreprenörskap, affärsutveckling, kompetensförsörjning, innovationsupphandling, internationalisering samt jämställdhets-, mångfalds- och miljöarbete. Särskilt bör insatser genomföras som sammanlänkar entreprenörskaps- och innovationsinsatser.
- Investeringar i innovations-, test- och demonstrationsanläggningar för att utveckla befintliga och få till stånd nya nationellt och internationellt attraktiva forsknings- och innovationsmiljöer, samt insatser för att göra forsknings- och innovationsinfrastruktur tillgängliga för små och medelstora företag. Idéer från företag och andra aktörer ska kunna testas för att utvecklas till innovationer.
- Insatser för tillämpad FoU med syfte att ta fram nya processer, produkter, tjänster och forskningsresultat, exempelvis inom miljöteknikområdet som kan spridas till och sedan kan kommersialiseras av små- och medelstora företag.
- Utveckling av regionala kluster med internationell potential där ett klusterorienterat arbetssätt används, som bland annat innefattar samverkan mellan olika aktörer samt att ta vara på olika företags kompetenser och tillväxtförmåga.

- Erfarenhetsutbyte och samverkan mellan regionens innovationsmiljöer och innovationsmiljöer i andra regioner såväl nationellt som internationellt. Förberedande insatser som syftar till att öka små och medelstora företags deltagande i nationella och internationella program för forskning och innovation, exempelvis Horisont 2020.
- Ökad samverkan mellan företag och forskningsinstitutioner samt utveckling av strategiska partnerskap mellan kluster, företag, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentliga aktörer och därmed stärka samspelet mellan forskning, innovation, näringslivsutveckling och utbildning.

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Huvudsakliga målgrupper

Små och medelstora företag

Huvudsakliga stödmottagare

Universitet, högskolor, forskningsinstitut, kommuner, regionförbund, landsting, statliga myndigheter, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar (ex klusterorganisationer)

Horisontella kriterier

Arbetet för att stärka stödsystemen för förnyelse och deras innovationsutveckling samt företagets förmåga till innovation bidrar till en hållbar utveckling när det görs med hänsyn till horisontella kriterier. Dessa omfattar hållbar utveckling i alla dess dimensioner: ekonomisk, social och miljömässig. Innovationsarbetet i Norra Mellansverige har genom ökade kunskaper och ett medvetet och systematiskt arbete goda förutsättningar att bidra till samhällets omställning till en ökad social hållbarhet, koldioxid- och i övrigt resurssnål och miljöanpassad ekonomi. Konsekvensanalyser ur de olika hållbarhetsperspektiven såsom socialkonsekvens-beskrivningar, miljökonsekvensbeskrivningar m fl är viktiga verktyg för att säkerställa hållbarhet i relation till planerade aktiviteter.

Såväl arbetet med företagets förmåga till innovation och arbetet med att stärka stödsystemen får positiva synergieffekter med strategiskt värde för regionala tillväxtarbetet genom att hänsyn tas till sociala dimensioner som exempelvis genus, integration och tillgänglighet. Genom att bryta ned samhällsbilden i olika hållbarhetsperspektiv ökar kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika kategorier av människor och näringar. Därmed blir det lättare att därefter anpassa och prioritera utvecklingsarbetet mot olika marknader och affärsmöjligheter. Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för innovationssystemen, där tillvaratagandet av kompetensutbud från hela befolkningen skapar bättre förutsättningar. En utveckling av det klusterorienterade arbetssättet i fler branscher, representerade av olika kategorier kvinnor och män, flickor och pojkar skapar bättre möjligheter att få en bredd av branscher att växa, ur vilken smart specialisering och fokusering kan etableras.

Ett aktivt arbete med en smart grön omställning är en viktig del i Norra Mellansveriges utveckling. Nya idéer, produkter och tjänster samt innovationer

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
inom exempelvis energieffektivisering kan skapa nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<p>För att säkerställa att målet uppnås inom investeringsprioriteten kommer följande principer att ligga till grund för urval av projekt med hög kvalitet. I handläggnings- och beslutsprocessen tillämpas urvalskriterierna för bedömning och val av projekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra till insatsområdets mål • Bidra till en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv (jämfördhet, mångfald och miljö) • Förväntad måluppfyllelse av insatsområdets indikatorer • Bidra till de regionala utvecklingsstrategiernas mål • Företagens medverkan • Samverkan mellan näringsliv, samhälle och universitet och högskolor • Nyskapande, ex nya arbetsmetoder och samverkansformer • Förväntade resultat och effekter efter projektets genomförande • Marknadskoppling och kommersialiseringsmöjligheter • Samverkan och interaktion till andra projekt/program (regionalt, nationellt och internationellt). • Koppling till handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen 	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<ul style="list-style-type: none"> • Gränsöverskridande samarbeten (region, nation och internationellt) • Aktivt ägarskap, lärandestrategi och spridning av resultat • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetspartners 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 100,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 100,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			60,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			425,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO26	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med	Företag	Eruf	Mer utvecklade			250,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	forskningsinstitutioner								

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade området resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO26	Aktivitet	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			62			250,00	Projekt	
16	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			19 480 586			64 935 288,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som ha använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstarts kedjet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperiod 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta

genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområdet valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	058. Forsknings- och innovationsinfrastruktur (offentlig)	3 246 764,00
ERDF	Mer utvecklade	060. Forsknings- och innovationsverksamheter inom offentliga forsknings- och kompetenscentrum, inklusive nätverksarbete	3 246 764,00
ERDF	Mer utvecklade	062. Tekniköverföring och samarbete mellan universitet och företag, främst till stöd för små och medelstora företag	3 246 764,00
ERDF	Mer utvecklade	063. Klusterstöd och företagsnätverk, främst till stöd för små och medelstora företag	22 727 352,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	32 467 644,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	16 883 175,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	15 584 469,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	32 467 644,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	2
Insatsområdets rubrik	Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Offentlig	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	2a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Ökat antal SMF med tillgång till bredband med hög kapacitet
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Utbyggnad av bredband</p> <p>Analysen av Norra Mellansverige visar att bredbandinvesteringar i regionens lands- och glesbygdsområden är ett prioriterat område för insatser. En väl utbyggd bredbandsinfrastruktur med hög kapacitet är av stor vikt för företagens utveckling och tillväxtförmåga samt en förutsättning för att förverkliga den digitala agendan i Norra Mellansverige. Informationstekniken är en viktig föränd-ringskraft i samhällsekonomin och en förutsättning för utveckling av IT-relaterade produkter och tjänster. Norra Mellansverige präglas av långa avstånd och stora delar är glest befolkade. Detta gör att det i delar av regionen saknas incitament för en kommersiell utbyggnad av bredband. Andelen företag/arbetsställen som har tillgång till bredband med hög överföringshastighet är lägre i Norra Mellansverige jämfört med riket.</p> <p>Att en relativt låg andel av företagen har tillgång till bredbandsanslutning med hög överföringshastighet minskar även tillgången till och utvecklingen av IKT-baserade tjänster. Utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i kombination med utveckling av IKT-baserade tjänster underlättar för Norra Mellansverige att öka kontakten med omvärlden och viktiga marknader, och bidrar därmed till att ta tillvara intentionerna i den digitala agendan. Bredbandsinvesteringar skapar goda förutsättningar för utveckling av både befintliga och nya företag samt nya arbetstillfällen.</p> <p>För att säkra en god regional utveckling och förutsättningar för företagande och nya arbetstillfällen även i regionens mer perifera delar krävs det att offentliga medel bidrar till utbyggnad av bredband där kommersiella incitament saknas. En god bredbandsinfrastruktur är av stor vikt för att utveckla såväl offentliga som kommersiella tjänster samt innovationer. Företagen ges därmed ökade möjligheter till tillväxt, konkurrenskraft och handel. Infrastrukturen skapar möjligheter att sammankoppla tjänster och innovationer i ett globalt perspektiv och ökar förutsättningarna till internationalisering. En väl utbyggd bredbandsinfrastruktur är av stor vikt för att skapa en attraktiv region för besöksnäring, inflyttare, utbildning, samhällsservice, nyetableringar och utveckling av befintliga företag.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökat antal SMF med tillgång till bredband med hög kapacitet						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
202	Andel företag som fått möjlig tillgång till bredband (minst 100 Mbit/s)	Andel i %	Mer utvecklade	25,16	2012	90,00	Post- och telestyrelsen	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
Stödbara aktiviteter	
Följande aktiviteter är exempel på insatser som kan stödjas inom investeringsprioriteringen:	
<ul style="list-style-type: none"> • Förstudier • Samverkanslösningar för att kartlägga behov, förutsättningar och organisering för bredbandsinvesteringar med hög kapacitet. • Utbyggnad och uppgradering av bredbandsnät med hög kapacitet i de delar av regionen där investeringar inte sker på kommersiella grunder.	
De projekt som finansieras inom investeringsprioriteten ska följa aktuellt regelverk för bredbandsinvesteringar	
Huvudsakliga målgrupper	
Företag	
Särskilda geografiska områden	
Insatserna inriktas på lands- och glesbygdsområden, inom Norra Mellansverige där det saknas kommersiella förutsättningar för investeringar i bredband av hög kvalitet. Fokus ska ligga på ortsammanbindande nät.	
Huvudsakliga stödmottagare	

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
Kommuner, kommunala bolag, landsting, regionförbund och statliga myndigheter, ekonomiska och ideella föreningar	
Horisontella kriterier	
<p>Ett tillgängligt informationssamhälle med modern infrastruktur och samhällsnyttiga IT-tjänster kommer att förenkla vardagen och förbättra livskvalitén för alla oberoende av kön, nationellt/etniskt ursprung, ålder eller funktionsnedsättning. På grund av Norra Mellansveriges långa avstånd och till stora delar glest befolkade områden kommer bredbandsinvesteringar att väsentligt underlätta arbete, utbildning och företagande i regionens mer perifera delar. Bredband underlättar möjligheten till distansarbete och studier och bidrar till en attraktiv region för alla kategorier av kvinnor män, flickor och pojkar. Tjänster via bredbandsnät skapar nytta i form av en ökad delaktighet, frihet och självständighet vilket bidrar till en ökad livskvalité.</p> <p>Bredbandsinvesteringar skapar möjlighet för en långsiktigt hållbar miljö och på så sätt minska behovet av transporter. Ett bredband med hög kapacitet skapar även möjlighet att utveckla tjänster som har potential att minska koldioxidutsläpp inom vissa områden framförallt inom boende, energi samt transportområdet. Även olika former av e-tjänster såsom e-handel, e-lärande, e-hälsa kan minska behovet av resande och transporter. Genom användning av modern IKT-teknik, som är beroende av god bredbandskapacitet, exempelvis videokonferenser, underlättas både studier och arbete vilket medför en minskning av den totala miljöbelastningen.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
En grundläggande förutsättning för stöd till investeringar i bredband är att projekten överensstämmer med och uppfyller de krav som finns i gällande regelverk som reglerar stöd till bredband via den europeiska regionala utvecklingsfonden.	
För att säkerställa att målet uppnås inom investeringsprioriteten kommer följande principer att ligga till grund för urval av projekt med hög kvalitet. I handläggnings- och beslutsprocessen tillämpas urvalskriterierna för bedömning och val av projekt.	
En grundläggande förutsättning för stöd till investeringar i bredbandsinfrastruktur är att projekten bidrar till strukturella förändringar på regional nivå. Vägledande principer för urval är dessutom:	

- **Projekt där marknadsmässiga förutsättningar för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur saknas**

Det är en förutsättning att beviljade projektinsatser koncentreras till områden där marknaden av olika anledningar inte fungerar.

- **Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program**

De regionala strukturfondsprogrammen tillgodser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Samverkan och synergier med Landsbyggsfonden och Europeiska sociala fonden är särskilt angelägna.

Det regionala strukturfondsprogrammet stödjer insatser som utvecklar ortssammanbindande nät. Det är angeläget att projekten säkerställer att investeringarna följs av fortsatta insatser för anslutning till slutanvändare.

- **Projekt som bidrar till näringslivets utveckling och företagens konkurrenskraft**

Små- och medelstora företag är målgrupp för insatserna. En viktig förutsättning för att nå den specifika målgruppen och därigenom skapa tillväxt är att projekten tar sin utgångspunkt i en målgruppsanalys av företagens behov, förutsättningar och utmaningar.

Projekten ska även vara i linje med regionala och lokala bredbands- och utvecklingsstrategier och kunna redovisa resultat i förhållande till insatsområdets indikatorer.

- Bidra till en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv (jämförbarhet, mångfald och miljö)
- Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas.

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetspartners

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
49	Tillfört antal företag som har fått tillgång till bredband på	Företag	Eruf	Mer utvecklade			2 500,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

Investeringsprioritering		2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	minst 100 Mbit/s								

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	2b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Ökat antal SMF som i samverkan med offentlig sektor har utvecklat IKT-tillämpningar
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>IKT-tillämpningar</p> <p>Den offentliga sektorn kan via IKT-tillämpningar fungera som motor för att utveckla nya processer, produkter och tjänster. I samverkan med näringslivet skapas möjligheter att utveckla nya IKT-produkter och tjänster till nytta för företag. Utvecklingen av nya och bättre tjänster stimulerar användningen av digitala kanaler och bidrar till att effektivisera etablerade branscher och verksamheter samtidigt som nya kreativa idéer, innovationer och affärsmodeller växer fram. Resultatet kan bidra till ökad effektivitet och kvalitet i processer och organisation samt i levererade tjänster och produkter vilket skapar ökad samhällsnytta och fler konkurrenskraftiga företag. IKT-tjänster kan driva på innovationer, internationalisering och ett ökat inslag av tjänsteproduktion inom det regionala näringslivet. E-tjänster och IKT-produkter är viktiga för att möta framtida samhällsutmaningar inom Norra Mellansverige. Exempel på sådana utmaningar är en åldrande befolkning, miljö-, klimat- och energifrågor samt samhällsbyggnad i form av hållbara och attraktiva städer. IKT skapar även frågor kring integritet, säkerhet, tillgänglighet och tillförlitlighet, frågor som är viktiga att hantera vid utformning av nya innovativa IKT-tjänster och</p>

	produkter.
--	------------

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökat antal SMF som i samverkan med offentlig sektor har utvecklat IKT-tillämpningar						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
203	Andel företag (10-249 anställda) som använder vissa IT-tjänster	Andel i %	Mer utvecklade	75,00	2013	85,00	SCB-företagsdatabas	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT
Samtliga aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteten ska inkludera aktörer från den offentliga sektorn, men gärna också samverkan mellan privat och offentligt.	
Stödbara aktiviteter	
Följande aktiviteter är exempel på insatser som kan stödjas inom investeringsprioriteringen:	
<ul style="list-style-type: none"> • Förstudier • Tillvarata och utveckla nya offentliga IKT-lösningar som grund för att främja företagsutveckling, kommersialisering och entreprenörskap inom områden som e-hälsa, e-handel, energieffektivisering, e-lärande, hållbara transporter och attraktiva städer. • Bygga upp, testa och driftsätta tekniska plattformar och testbäddar för IKT-tillämpningar för företag. • Metodutveckling och erfarenhets spridning för företag kring innovationsupphandling med koppling till IKT-tillämpningar.	
Huvudsakliga målgrupper	
Små och medelstora företag, offentliga institutioner samt invånare	
Huvudsakliga stödmottagare	
Kommuner, regionförbund, landsting, statliga myndigheter, universitet/högskolor, forskningsinstitut, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar	
Horisontella kriterier	
Det är viktigt att bygga ett informationssamhälle som är öppet och tillgängligt för alla. Alla människor ska ges möjlighet att utvecklas, delta i samhällslivet	

Investeringsprioritering	2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT
<p>och bidra till en hållbar tillväxt. IKT-lösningar möjliggör delaktighet för alla grupper i samhället oavsett personliga förutsättningar som ålder, kön, funktionsnedsättning samt andra förutsättningar som exempelvis kulturella eller etniska. Smarta och riktade IKT-lösningar skapar inkludering för exempelvis marginaliserade grupper. Detta möjliggör ett aktivt deltagande i samhällsbyggandet och ytterst om grundläggande demokratiska rättigheter.</p> <p>Med offentlig sektor som bas för att skapa innovation och entreprenörskap genom IKT-lösningar kan det totala innovationssystemet tillföras en nisch där många kvinnor yrkesarbetar idag. IT-branschen har haft en traditionellt manlig inriktning vilket innebär att potentialen av kvinnors delaktighet och kunskap på IT-området inte används fullt ut. Kvinnor är idag underrepresenterade som företagare och innovatörer och innovationssystemet i Norra Mellansverige är idag i relativt hög grad anpassat till att stödja mansdominerade branscher. En bättre funktion för att stödja innovation i offentlig sektor är direkt avsett att adressera denna underrepresentation.</p> <p>Kvinnor och män har generellt olika mönster när det gäller resande till arbete, såväl i tid som geografiskt. Kvinnor pendlar i lägre utsträckning än män och reser över kortare avstånd bland annat beroende på att strukturer och villkor inom arbetslivet ser olika ut för kvinnor och män. IKT-lösningar kan vara en möjlighet för både kvinnor och män att utveckla småföretagande framförallt på landsbygden.</p> <p>IKT-lösningar kan bidra till att minska miljöbelastningen inom samhällets alla sektorer. Olika former av e-tjänster såsom e-handel, e-lärande, e-hälsa kan minska behovet av resande och transporter. Genom användning av modern IKT-teknik för resfria möten, exempelvis videokonferenser, underlättas både studier och arbete vilket medför en minskning av den totala miljöbelastningen. Ett annat område är IKT-lösningar för beslutsstöd och övervakning. Det finns exempelvis en ökad efterfrågan att skapa tjänster som hjälper till vid konsumentval, att handla miljömässigt rätt, att styra sin egen energikonsumtion eller att simulera alternativ och åskådliggöra resultat. IKT-lösningar som skulle kunna utvecklas ytterligare är informations-verktyg för att sprida information om exempelvis kemikalieinnehåll i varor eller produkter.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT
<p>För att säkerställa att målet uppnås inom investeringsprioriteten kommer följande principer att ligga till grund för urval av projekt med hög kvalitet. I handläggnings- och beslutsprocessen tillämpas urvalskriterierna för bedömning och val av projekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra till insatsområdets mål 	

Investeringsprioritering	2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT
<ul style="list-style-type: none"> • Bidra till en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv (jämfördhet, mångfald och miljö) • Förväntad måluppfyllelse av insatsområdets indikatorer • Bidra till de regionala utvecklingsstrategiernas mål • Företagens medverkan • Samverkan mellan näringsliv, samhälle och universitet och högskolor • Nyskapande, ex nya arbetsmetoder och samverkansformer • Förväntade resultat och effekter efter projektets genomförande • Marknadskoppling och kommersialiseringsmöjligheter • Samverkan och interaktion till andra projekt/program (regionalt, nationellt och internationellt) • Koppling till handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen • Gränsöverskridande samarbeten (region, nation och internationellt) • Aktivt ägarskap, lärandestrategi och spridning av resultat • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetspartners 	

2.A.6.3 *Planerad användning av finansieringsinstrument* (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT

2.A.6.4 *Planerad användning av större projekt* (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		2b - Att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster, e-handel och främja efterfrågan på IKT							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			40,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			40,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			5,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			10,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade området resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
16	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			16 939 640			84 698 202,00	Förvaltande myndighet	
1	Genomförandesteg	Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet	Antal	Eruf	Mer utvecklade			250				Projekt	
49	Aktivitet	Tillfört antal företag som har fått tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s	Företag	Eruf	Mer utvecklade			0			2 500,00	Projekt	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som ha använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperiod 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområdet valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	047. IKT: Mycket snabba bredbandsnät (tillträde till accessnät, >= 100 Mbps)	40 231 646,00
ERDF	Mer utvecklade	082. IKT-tjänster och IKT-tillämpningar för små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer, affärsprocesser i nätverk, levande laboratorier, webbföretag, IKT-företagsetableringar etc.)	2 117 455,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	42 349 101,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	22 021 533,00

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	20 327 568,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	42 349 101,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	3
Insatsområdets rubrik	Att öka konkurrenskraften hos SMF

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Öka antalet nya företag med tillväxtpotential
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Främja entreprenörskap</p> <p>För att långsiktigt underlätta förnyelsen av näringslivet krävs att synen på entreprenörskap och företagande breddas och utvecklas så att fler intresserar sig för och vågar starta och driva företag. En kundanpassad rådgivning med ett hållbart perspektiv och förhållningssätt, genom att främja kunskapsutveckling inom områden som t ex mentorskap, produkt- och marknadsutveckling, organisation och internationalisering, underlättar att starta och driva tillväxtföretag. En utveckling av regionala inkubatorers verksamhet är viktigt för att främja nya tillväxtföretag och bidra till ett mer diversifierat näringsliv. Insatser för att fånga upp idéer och innovationer från nya branscher inom offentlig eller privat sektor och som kan leda både till en breddning av näringslivet och ökat entreprenörskap är viktiga för att åstadkomma regional utveckling. Ett annat sätt att främja entreprenörskap är att stimulera fler grupper att vara entreprenöriella. Dagens unga är morgondagens företagare, därför är det viktigt att stimulerande insatser, exempelvis anpassa utbildningssystemet till ett entreprenöriellt förhållningssätt, sker tidigt och att det finns forum och arenor för idéutveckling. Främjandet av entreprenörskap ska ske med utgångspunkt från de tre hållbarhetsperspektiven social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.</p> <p>Fungerande rådgivningssystem</p> <p>Vid rådgivning behövs stöd från olika kompetenser och resurser, t ex privata rådgivare, forskare, företag och finansiärer. För att insatserna ska få genomslag och bidra till den regionala ekonomin är det viktigt att aktörer samverkar och använder sina resurser på ett genomtänkt, systematiskt och effektivt sätt. Samverkan mellan rådgivningssystem, kluster och befintliga branscher är bidragande till att nya tillväxtföretag skapas och befintliga företag utvecklas. Vidare är det av vikt att rådgivningssystemet anpassas till företagande med hög kunskapsnivå och ett ökat tjänsteinnehåll. Rådgivning via webben får ökad betydelse varför en utveckling av resurser och rådgivningsprocesser som är internetbaserade bör utvecklas, dock tillsammans med stöd i form av personlig rådgivning och attraktiva mötesplatser. Det kan även bidra till att utveckla de olika aktörerna i redan befintliga stödsystemet, som bör leda till olika slag av rådgivning, bransch- individ- eller målgruppsanpassad.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Öka antalet nya företag med tillväxtpotential						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
302	Omsättning i små och medelstora företag	MSEK (nettoomsättning)	Mer utvecklade	119 798,00	2011	137 768,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år
304	Antal SMF per 1 000 invånare	Antal företag 0-249 anställda per 1 000 invånare (16-64 år)	Mer utvecklade	206,50	2013	216,80	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
Stödbara aktiviteter	
Följande aktiviteter är exempel på insatser som kan stödjas inom investeringsprioriteringen:	
<ul style="list-style-type: none"> • Förstudier • Kundanpassad rådgivning med ett hållbart perspektiv och förhållningssätt, genom att främja kunskapsutveckling inom områden som t ex mentorskap, produkt- och marknadsutveckling, organisation och internationalisering. • Utveckla inkubatorernas roll och verksamheter för att främja skapandet av nya tillväxtföretag och därmed bidra till ett mer diversifierat näringsliv. • Insatser för att fånga upp idéer och innovationer inom offentlig eller privat sektor som kan leda till nya företag och ökat entreprenörskap. • Insatser som stimulerar fler grupper att vara entreprenöriella genom att arbeta med alternativa affärsmodeller, samhälls-entreprenörskap, socialt företagande och sociala innovationer samt genom insatser som ökar mångfalden av företagare och företag. • Insatser för att öka möjligheterna till entreprenörskap och företagande samt insatser för att utveckla och förbättra entreprenörskapsklimatet, bland annat aktiviteter riktade till unga i ålderskategorin 15-24, till befintliga stödsystem, kluster, inkubatorer m fl. • Insatser för att samordna, kundanpassa och vidareutveckla rådgivningssystemet på regional och kommunövergripande nivå.	
Huvudsakliga målgrupper	
Små- och medelstora företag, presumtiva företagare	
Huvudsakliga stödmottagare	
Kommuner, regionförbund, landsting, statliga myndigheter, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
Horisontella kriterier	
<p>Sammantaget ska insatserna i investeringsprioriteten bidra till ett effektivt och professionellt rådgivningssystem som stärker Norra Mellansverige på ett hållbart sätt. Stödsystemens utveckling anpassas och utvecklas så att arbetet bidrar till ett mera hållbart samhälle ur dimensionerna, social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Inneånarna i regionen ska ha tillgång till rådgivning med hög kvalitet för att förverkliga idéer utifrån sina villkor och behov. Det innebär att arbetet med att främja entreprenörskap ska utformas så att det svarar mot behov hos olika kategorier av kvinnor och män. Kunskap om och förståelse för bland annat genusstrukturer, olika kulturer, funktionsnedsättning, villkor och konsekvenser för miljön m m hos exempelvis rådgivare är därför nödvändigt. Stödsystemet för företagare ska anpassas och utvecklas så att man inte längre behöver särskilda insatser för olika grupper. Detta effektiviserar stödsystemet, men ställer också högre krav på exempelvis kompetensutveckling hos aktörer i systemet. Med denna arbetsmodell kan den entreprenöriella potentialen. Genom att utveckla rådgivningssystemet och få hållbar utveckling; miljö, ekonomisk och social att bli en naturlig och tillväxtorienterad del i rådgivningen kommer diversifieringen, mångfalden och resurseffektiviteten liksom den sociala och miljömässiga hållbarheten i näringslivet att öka. Vidare kan insatser för socialt företagande öka möjligheterna att ta tillvara outnyttjad tillväxtpotential. Det är viktigt att finna samverkan och synergier med socialfonden kring dessa frågor.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>För att säkerställa att målet uppnås inom investeringsprioriteten kommer följande principer att ligga till grund för urval av projekt med hög kvalitet. I handläggnings- och beslutsprocessen tillämpas urvalskriterierna för bedömning och val av projekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra till insatsområdets mål • Bidra till en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv (jämförbarhet, mångfald och miljö) • Förväntad måluppfyllelse av insatsområdets indikatorer • Bidra till de regionala utvecklingsstrategiernas mål • Företagens medverkan • Samverkan mellan näringsliv, samhälle och universitet och högskolor • Nyskapande, ex nya arbetsmetoder och samverkansformer 	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<ul style="list-style-type: none"> • Förväntat resultat och effekter efter projektets genomförande • Marknadskoppling och kommersialiseringsmöjligheter • Samverkan och interaktion till andra projekt/program (regionalt, nationellt och internationellt) • Koppling till handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen • Gränsöverskridande samarbeten (region, nation och internationellt) • Aktivt ägarskap, lärandestrategi och spridning av resultat • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetspartners 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			400,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			450,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3d
---------------------------------------	----

Investeringsprioriteringens id-nummer	3d
Investeringsprioriteringens rubrik	Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Ökad tillväxt i regionens små och medelstora företag
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Växande branscher</p> <p>Regionen har ett antal växande branscher som det är viktigt att stödja och utveckla. Besöks-näringsen är en sådan växande arbetsintensiv bransch. Exempel på andra är kulturella och kreativa näringar, vård och omsorg samt miljö och miljötjänster. Små och medelstora företags långsiktiga konkurrenskraft och tillväxt bygger på förmågan till förnyelse och ett ökat kunskapsinnehåll. Förnyelse, genom att utveckla nya produkter och tjänster, är nödvändig men inte tillräcklig för att företags konkurrenskraft ska stärkas. Det är därför angeläget med insatser för kvalificerad affärsutveckling i syfte att bidra till företags innovationsprocesser, kommersialisering av nya produkter, kunskapsinnehåll, tjänster och IT-användning.</p> <p>Genom att koppla ihop kompetenser på ett annorlunda sätt kan tjänsteinnehållet ökas i företagen. Detta kan exempelvis göras utifrån ett tydligare kund- och organisationsorienterat arbetssätt än det traditionella produkt- och teknikorienterade arbetssättet. Vidare är det viktigt att utveckla fler tjänsteföretag och mer kunskapsintensiva företag för ökad diversifieringen av näringslivet.</p> <p>Tillvaratagande av kunskap</p> <p>Det finns en potential för att öka innovationstakten i regionens små och medelstora företag. En viktig faktor tillsammans med entreprenörskap är förmågan att ta till sig ny kunskap och omvandla den till kommersialiserbara varor och tjänster. Det underlättas om företag har tillgång till nyckelkompetenser bland medarbetare samt lämpliga kunskapsnätverk. För innovationsprocesser är tidig koppling till marknaden och marknadskanaler viktiga för att nya produkter och tjänster ska nå ut på marknaden. Därför finns behov av test och validering samt ny kompetens i företagandet i tidiga skeden, t ex mentor,er,</p>

affärsänglar och samverkan med andra företag.

Internationalisering

Företagens förmåga att växa på en internationell marknad är av strategiskt vikt. Samtidigt måste regionen ha förmåga att marknadsföra regionens SME och näringslivsstruktur för att locka till sig kapital och kompetens samt investeringsfrämjande insatser för regionens näringsliv.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökad tillväxt i regionens små och medelstora företag						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
301	Sysselsättning i små och medelstora företag	Antal anställda omräknat till heltidstjänster	Mer utvecklade	71 198,00	2011	75 000,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år
303	Förädlingsvärde i små och medelstora företag	MSEK	Mer utvecklade	41 297,00	2011	47 491,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Varannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
Stödbara aktiviteter	
Följande aktiviteter är exempel på insatser som kan stödjas inom investeringsprioriteringen:	
<ul style="list-style-type: none"> • Förstudier • Utveckling av växande näringar, som t ex kulturella och kreativa näringar, vård- och omsorg samt miljöteknik och miljötjänster genom insatser för kvalificerad affärsutveckling i syfte att bidra till företags innovationsprocesser, kommersialisering av nya produkter, kunskapsinnehåll, tjänster och IT-användning. • Utveckling av regionens besöksnäring, exempelvis samordnande insatser på kommunövergripande eller regional nivå i form av affärsutvecklingsinsatser för små och medelstora företag, paketering, marknadsföring, IT-system och utveckling av och investeringar i besöksmål med hög potential att locka inhemska och utländska besökare till regionen. • Insatser för att bidra till att utveckla små och medelstora företags ledningsfunktioner och kompetenser. Detta innefattar även ett aktivt styrelsearbete, mentorskap, ägarskiften och strategisk kompetensförsörjning. Insatser för att utveckla och skapa samarbeten och nätverk mellan små- och medelstora företag som samarbetar om innovationer, nya affärer, internationalisering, kompetensutveckling mm. • Insatser för att stödja små och medelstora företags internationalisering genom etablering och expanderings av marknader, inklusive förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetens och kapital. I detta sammanhang handlar det även om att ta tillvara möjligheterna i EU:s strategi för Östersjöregionen, regionens närhet till Norge, EU:s inre marknad och nya tillväxtmarknader globalt. • Marknadsföring av regionens små och medelstora företag och näringslivsstruktur för att locka till sig kapital och kompetens samt investeringsfrämjande insatser för regionens näringsliv. • Insatser i form av finansieringstekniska instrument, exempelvis ägarkapital, för att bidra till utvecklingen av tillväxtorienterade företag. Även insatser för stärkt samverkan mellan aktörer, privata som offentliga, inom kapitalförsörjningsområdet. • Medfinansiering av ramprojekt för företagsstöd via godkända nationella stöd-förordningar. Särskilt ska insatser för innovativa företag med koppling till regionens klustersatsningar, inkubatorer och växande näringar lyftas fram. Även insatser som bidrar till små och medelstora företags	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
konkurrenskraft på en global marknad.	
Huvudsakliga målgrupper	
Små- och medelstora företag	
Huvudsakliga stödmottagare	
Kommuner, landsting, regionförbund, statliga myndigheter, stiftelser, ekonomiska föreningar och ideella föreningar	
Horisontella kriterier	
<p>Arbetet med att stödja små och medelstora företag att delta i innovationsprocesser ska utformas och anpassas så att det bidrar till ett mera hållbart samhälle ur dimensionerna, social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Innevararna/företagen i regionen ska ha tillgång till rådgivning med hög kvalitet för att förverkliga idéer utifrån sina villkor och behov. Det innebär att arbetet med att främja innovationsarbetet ska utformas så att det svarar mot behov hos olika kategorier av kvinnor och män. Kunskap om och förståelse för bland annat genusstrukturer, olika kulturer, funktionsnedsättning, villkor och konsekvenser för miljön m.m. är därför nödvändigt. Stödsystemet för företagare ska anpassas och utvecklas så att man inte längre behöver särskilda insatser för olika grupper. Detta effektiviserar stödsystemet, men ställer också högre krav på exempelvis kompetensutveckling hos aktörer i systemet. Med denna arbetsmodell kan innovationer utvecklas inom ett bredare spektra av näringar. Via de insatser som genomförs i investeringsprioriteten är det viktigt att se hållbar utveckling som ett led i att skapa tillväxt i små- och medelstora företag. Det kan exempelvis handla om nya metoder för att ta tillvara utlandsfödda som resurs för export och internationalisering eller de möjligheter miljö skapar för stärkt konkurrenskraft och utveckling av nya produkter och tjänster. Genom programmets insatser för att bidra till en växande tjänstesektor och ett mer diversifierat näringsliv skapas en breddad arbetsmarknad som innebär nya möjligheter för kvinnor och män samt ökar möjligheten att attrahera och behålla invånare och arbetskraft i regionen. Även insatser för affärs-, produkt- och tjänsteutveckling kopplat till miljöteknik och miljökunskande skapar tillväxt för företag i Norra Mellansverige. Insatser för att utveckla företagens ledningsfunktioner och kompetenser för jämställdhet, mångfald och miljö är viktiga att genomföra för att öka företagens konkurrenskraft och tillväxt.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>För att säkerställa att målet uppnås inom investeringsprioriteten kommer följande principer att ligga till grund för urval av projekt med hög kvalitet. I handläggnings- och beslutsprocessen tillämpas urvalskriterierna för bedömning och val av projekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra till insatsområdets mål • Bidra till en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv (jämfördhet, mångfald och miljö) • Förväntad måluppfyllelse av insatsområdets indikatorer • Bidra till de regionala utvecklingsstrategiernas mål • Företagens medverkan • Samverkan mellan näringsliv, samhälle och universitet och högskolor • Nyskapande, ex nya arbetsmetoder och samverkansformer • Förväntade resultat och effekter efter projektets genomförande • Marknadskoppling och kommersialiseringsmöjligheter • Samverkan och interaktion till andra projekt/program (regionalt, nationellt och internationellt) • Koppling till handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen • Gränsöverskridande samarbeten (region, nation och internationellt) • Aktivt ägarskap, lärandestrategi och spridning av resultat • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetspartners	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start av företag och för en hållbar tillväxt. Företags behov av externt kapital ska i första hand tillgodoses på den privata marknaden, men det finns områden där det kan finnas behov av marknadskompletterande finansiering, bl a i tidiga utvecklingsskedan och vid kommersialisering av innovativa affärsidéer.</p>	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>Implementering av finansiella instrument under programperioden 2014-2020 kommer belysas inom ramen för de erfarenheter som redan finns. De så kallade fondprojekten som implementerats inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen under perioden 2007–2013 och som syftar till att öka det regionala utbudet av ägarkapital har mött stor efterfrågan. Satsningen har omfattat totalt 2,4 miljarder SEK och motsvarar cirka en femtedel av hela venture marknaden i Sverige år 2011. Inledningsvis fanns en osäkerhet om det skulle finnas privata medfinansierare som var villiga att medinvestera. Resultat tom juli 2013 visar att varje investerad fondkrona i genomsnitt har växlats upp med 1,9 kronor privata medel. Finansieringsinstrumenten skapar således en hävstångseffekt på den regionala fonden. Den första investeringsfasen har enligt följeforskare och genomförare varit lyckosam genom att man från idébärare fått in tillräckligt bra idéer att investera och intresserade privata medinvestera att investera med. Inte minst när det gäller etablering en regional infrastruktur för riskkapital har satsningen varit drivande. Däremot kan enligt följeforskare de horisontella kriterierna integreras bättre i genomförandet.</p> <p>Mot bakgrund av detta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ska programmet ge utrymme för implementering av finansiella instrument inom det tematiska mål 3 • Ska insatserna inriktas mot att stödja företagets kapitalförsörjning där marknaden inte fungerar tillfredsställande • Ska vid implementering av Finansiella instrument resultaten av den förhandsbedömning av finansiella instrument som Tillväxtverket har uppdraget att ta fram beaktas • Ska instrument med inriktning ägarkapital genomföras inom ramen för befintlig struktur och med beaktande av erfarenheter från de s k fondprojekten som genomförts under programperioden 2007–2013. Insatser kan även omfatta andra finansiella instrument • Ska långsiktigheten i denna typ av insatser beaktas • Ska de horisontella kriterierna integreras i insatserna • Ska kunskaper och erfarenheter tillvaratas från följeforskning och utvärdering på området • Ska samordning av alla insatser för finansiella instrument eftersträvas 	

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			848,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO02	Produktiv investering: Antal företag som får bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			180,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO03	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			18,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			650,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			250,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

Investeringsprioritering		3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO06	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till företag (bidrag)	euro	Eruf	Mer utvecklade			10 000 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO07	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till små och medelstora företag (annat än bidrag)	euro	Eruf	Mer utvecklade			9 840 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			850,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstupe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO05	Aktivitet	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			162			650,00	Projekt	
16	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			26 256 443			87 521 476,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som ha använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperiod 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återspeglaras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområdet valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	001. Allmänna produktiva investeringar i små och medelstora företag	8 766 264,00
ERDF	Mer utvecklade	066. Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive lednings-, marknadsförings- och designtjänster)	9 316 802,00
ERDF	Mer utvecklade	067. Företagsutveckling av små och medelstora företag, stöd till entreprenörskap och företagskuvöser (inklusive stöd till spin-off- och spin-out-företag)	22 430 908,00
ERDF	Mer utvecklade	069. Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag	3 246 764,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	37 760 738,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Stöd genom finansieringsinstrument: riskkapital, eget kapital eller motsvarande	6 000 000,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	22 755 584,00

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	21 005 154,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	43 760 738,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	4
Insatsområdets rubrik	Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Minskade koldioxidutsläpp från SMF
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Energieffektivisering och förnybar energi</p> <p>Genom insatser för att utveckla förnybar energi och åtgärder för energieffektivisering kan företagens konkurrenskraft stärkas både ur ett regionalt och globalt perspektiv, exempelvis i form av minskade energi- och produktionskostnader. Speciell tonvikt skall läggas vid att åstadkomma lösningar för att minska företagets beroende av fossil energi, behovet av transporter samt öka energieffektiviseringen och användningen av förnybar energi. En ökad energieffektivitet hos företagen har en positiv inverkan på miljön samtidigt som drifts-, underhålls- och energikostnader minskar. Norra Mellansverige har en växande produktion av förnybar energi som bidrar till ökad specialisering inom området, nya marknader och mer kvalificerade tjänster vilket leder till ett mer diversifierat näringsliv.</p> <p>Hållbara och koldioxidsnåla transportsystem</p> <p>Näringslivets behov av transporter av gods och varor ökar, med ökade transportkostnader som följd. Detta, och transporternas negativa effekter på klimat och andra miljöhänsyn ökar kraven på ett effektivare och mer koldioxidsnålt transportsystem. Åtgärder som stärker kopplingen mellan olika trafikslag kan bidra till minskade koldioxidutsläpp. Det är även viktigt att arbeta med riskminimering för transportberoende företag. Allt högre oljepriser kommer att aktualisera frågor kring alternativa drivmedel samt effektivare järnvägslösningar. Persontransporterna är också en viktig del i den regionala utvecklingen, då kompetensförsörjning är central i ett allt mer kunskapsintensivt näringsliv. I Norra Mellansverige finns en potential för omställning till koldioxidsnåla kollektivtrafik. Det förväntade resultatet genom programmets insatser är att bidra till effektiva koldioxidsnåla lösningar för näringslivets gods- och persontransporter. Insatserna är inte av infratrunkturell karaktär, utan är inriktade på framtagande av strategier, planer, attitydförändringar och samverkanslösningar.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Minskade koldioxidutsläpp från SMF						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
401	Slutlig energianvändning per förädlingsvärde för små och medelstora industriföretag	MWh/MSEK	Mer utvecklade	189,80	2011	151,84	Statistiska centralbyrån	Vartannat år
403	Andel användning av förnybar energi	Andel i %	Mer utvecklade	53,86	2011	59,25	Statistiska centralbyrån	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
---------------------------------	--

Stödbara aktiviteter

Följande aktiviteter är exempel på insatser som kan stödjas inom investeringsprioriteringen:

- Förstudier i syfte att bidra till minskade koldioxidutsläpp från små och medelstora företag
- Insatser i syfte att öka företagets energieffektivitet såväl inom transporter, processer, produktion och byggnader. Det innefattar aktiviteter som analyser, rådgivning, samverkanslösningar, informationsinsatser, erfarenhetsutbyte och samverkan mellan privata och offentliga aktörer. Även insatser för att skapa ett strukturerat arbetssätt och hitta rutiner för drift och underhåll kan stödjas, liksom insatser för att få fler deltagande företag i olika nätverk, kluster och inkubatorer inom energieffektivisering.
- Insatser för att ta fram verktyg, strategier och arbetsmetoder för ökad användning av förnybar energi i företag. Det innefattar aktiviteter som analyser, rådgivning, samverkanslösningar, informationsinsatser, erfarenhetsutbyte och samverkan mellan privata och offentliga aktörer. Även insatser för att få fler deltagande företag i olika nätverk, kluster och inkubatorer inom förnybar energi.
- Utveckla samarbete mellan producerande företag och transportföretag för att hitta regionala lösningar kring alternativa, ej fossilberoende drivmedel, och hur sådana bäst kan fungera.
- Framtagande av strategier, planer, förstudier och samverkanslösningar som syftar till effektiva och koldioxidsnåla lösningar för näringslivets godstransporter och persontransporter. Strategierna och planerna bör ha ett trafikslagsövergripande synsätt och utgå från fyrstegsprincipen. Insatser kan inte ske i form av investeringar i infrastruktur.
- Attitydpåverkande åtgärder som stärker företagets användande av koldioxidsnåla godstransporter och ökar kollektivt resande.
- Medfinansiering av ramprojekt för företagsstöd riktad till energieffektivisering och förnybar energi, via godkända nationella stödförordningar.

Huvudsakliga målgrupper

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
Små och medelstora företag	
Huvudsakliga stödmottagare	
Kommuner, regionförbund, landsting, statliga myndigheter, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar	
Horisontella kriterier	
<p>Arbetet för att främja energieffektivitet, användning av förnybar energi i företag och ett koldioxidsnålt transportsystem bidrar till en hållbar utveckling när det görs med hänsyn till horisontella kriterier. Dessa omfattar hållbar utveckling i alla dess dimensioner: ekonomisk, social och miljömässig. Norra Mellansverige har genom ökade kunskaper och ett medvetet och systematiskt arbete goda förutsättningar att bidra till samhällets omställning till en ökad social hållbarhet, koldioxid- och i övrigt resurssnål och miljöanpassad ekonomi. Konsekvensanalyser ur de olika hållbarhetsperspektiven såsom socialkonsekvensbeskrivningar, miljökonsekvensbeskrivningar m fl är viktiga verktyg för att säkerställa hållbarhet i relation till planerade aktiviteter.</p> <p>Företagens arbete med energieffektivisering, användning av förnybar energi i företag och ett koldioxidsnålt transportsystem får positiva effekter genom att hänsyn tas till sociala dimensioner som exempelvis genus, integration och tillgänglighet. Genom att bryta ned samhällsbilden i olika hållbarhetsperspektiv ökar kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika kategorier av människor och näringar. Därmed blir det lättare att därefter anpassa och prioritera utvecklingsarbetet mot en koldioxidsnål ekonomi.</p> <p>Ett aktivt arbete med en smart grön omställning är en viktig del i Norra Mellansveriges utveckling. Speciell tonvikt skall läggas vid att åstadkomma lösningar för att minska företagets beroende av fossil energi, behovet av transporter samt öka energieffektiviseringen och användningen av förnybar energi. Nya idéer, produkter och tjänster samt innovationer inom exempelvis energieffektivisering kan skapa nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
För att säkerställa att målet uppnås inom investeringsprioriteten kommer följande principer att ligga till grund för urval av projekt med hög kvalitet. I	

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>handläggnings- och beslutsprocessen tillämpas urvalskriterierna för bedömning och val av projekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra till insatsområdets mål • Bidra till en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv (jämförbarhet, mångfald och miljö) • Förväntad måluppfyllelse av insatsområdets indikatorer • Bidra till de regionala utvecklingsstrategiernas mål • Företagens medverkan • Samverkan mellan näringsliv, samhälle och universitet och högskolor • Nyskapande, ex nya arbetsmetoder och samverkansformer • Förväntade resultat och effekter efter projektets genomförande • Marknadskoppling och kommersialiseringsmöjligheter • Samverkan och interaktion till andra projekt/program (regionalt, nationellt och internationellt) • Koppling till handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen • Gränsöverskridande samarbeten (region, nation och internationellt) • Aktivt ägarskap, lärandestrategi och spridning av resultat • Trafikslagsövergripande synsätt • Tillämpning av fyrstegsprincipen. Fyrstegsprincipen ska vara vägledande i arbetet med att möta transportbehov • Beakta nationell och länsvisa transportplaner där det är relevant • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetspartners 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			260,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO02	Produktiv investering: Antal företag som får bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			10,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			15,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO06	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till företag	euro	Eruf	Mer utvecklade			580 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

Investeringsprioritering		4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	(bidrag)								
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf				250,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4f
Investeringsprioriteringens rubrik	Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Förbättra koldioxidsnål teknik
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Forskning och innovation inom förnybar energi och energiteknik I Norra Mellansverige finns högskolor och universitet med egen forskningskompetens inom förnybar energi och

energiteknikområdet. Det är viktigt att den kunskap och forskning som finns inom universitet och högskolor förmedlas till små- och medelstora företag för att omsättas i kommersialiserbara produkter och tjänster. Förväntat resultat av programmets insatser är mer kunskapsintensiva företag, nya marknader och stärkt konkurrenskraft i kombination med minskade koldioxidutsläpp.

Förändrad energiteknik, ny energiteknik och nya tjänster inom området kan främjas genom finansiering av demonstrationsanläggningar och testverksamhet. Testbäddar och testarenor behövs för att utveckla energiteknik och utveckling av förnybar energi i syfte att minska koldioxidutsläppen och skapa nya produkter och tjänster som kan kommersialiseras.

Strukturerade och organiserade samverkansformer mellan aktörer i offentlig sektor, forskning och utveckling samt näringsliv är nödvändig för en hållbar samhällsutveckling. Att skapa samverkan, nätverk och kluster är av stor vikt för att uppnå en koldioxidsnål ekonomi

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Förbättra koldioxidsnål teknik						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
402	Koldioxidutsläpp (exkl. jordbruk samt internationell luftfart och sjöfart)	Ton/år	Mer utvecklade	4 171 164,00	2011	3 754 048,00	Länsstyrelsen	Vartannat år
406	Omsättning i små och medelstora miljöföretag	Nettoomsättning, miljoner kronor	Mer utvecklade	5 085,00	2012	5 593,00	Statistiska centralbyrån, miljöräkenskaper	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
Stödbara aktiviteter	
Följande aktiviteter är exempel på insatser som kan stödjas inom investeringsprioriteringen:	
<ul style="list-style-type: none"> • Förstudier • Tillämpad forskning och utveckling inom energiteknik och förnybar energi som kan spridas till små och medelstora företag för utveckling av koldioxidsnåla produkter och tjänster. • Investeringar i demonstrationsanläggningar, testbäddar och prototyper för utveckling av ny energiteknik och tjänster med låga koldioxidutsläpp samt insatser för att möjliggöra små- och medelstora företags tillgång till dessa testarenor. Dock kan insatser ej genomföras avseende produktion av förnyelsebar energi. • Stödja framtagning av energiteknik och innovativa IT-lösningar som underlättar energiomställningen i små och medelstora företag. Även insatser för att visa upp resurseffektiva lösningar och system för minskade koldioxidutsläpp som finns lokalt, regionalt, nationellt eller internationellt samt	
främja samverkan och utveckling av nätverk och kluster inom energiteknik och förnybar energi i syfte att uppnå en koldioxidsnål ekonomi.	
<ul style="list-style-type: none"> • Studier, utredningar, samverkanslösningar och teknikutveckling för ökad automatisering och användandet av kommunikationsteknik i transportsystem och elektrifiering av kollektivtrafik samt elektrifiering av vägtransporter.	
Huvudsakliga målgrupper	
Små och medelstora företag, aktörer inom forskning- och innovationsområdet, offentliga aktörer	
Huvudsakliga stödmottagare	

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<p>Universitet, högskolor, forskningsinstitut, kommuner, regionförbund, landsting, statliga myndigheter, stiftelser, ekonomiska och ideella föreningar</p> <p>Horisontella kriterier</p> <p>Arbetet för att främja forskning, innovation och anammandet av teknik av låga koldioxidutsläpp bidrar till en hållbar utveckling när det görs med hänsyn till horisontella kriterier. Dessa omfattar hållbar utveckling i alla dess dimensioner: ekonomisk, social och miljömässig. Norra Mellansverige har genom ökade kunskaper och ett medvetet och systematiskt arbete goda förutsättningar att bidra till samhällets omställning till en ökad social hållbarhet, koldioxid- och i övrigt resurssnål och miljöanpassad ekonomi. Konsekvensanalyser ur de olika hållbarhets-perspektiven såsom socialkonsekvensbeskrivningar, miljökonsekvensbeskrivningar m fl är viktiga verktyg för att säkerställa hållbarhet i relation till planerade aktiviteter.</p> <p>Arbetet med forskning, innovation och miljödriven affärsutveckling får positiva effekter genom att hänsyn tas till sociala dimensioner som exempelvis genus, integration och tillgänglighet. Genom att bryta ned samhällsbilden i olika hållbarhetsperspektiv ökar kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika kategorier av människor och näringar. Därmed blir det lättare att därefter anpassa och prioritera utvecklingsarbetet mot en koldioxidsnål ekonomi.</p> <p>Ett aktivt arbete med en smart grön omställning är en viktig del i Norra Mellansveriges utveckling. Speciell tonvikt skall läggas vid att främja ny teknik, innovationer och FoU med låga koldioxidutsläpp. Nya idéer, produkter och tjänster samt innovationer kan skapa nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<p>För att säkerställa att målet uppnås inom investeringsprioriteten kommer följande principer att ligga till grund för urval av projekt med hög kvalitet. I handläggnings- och beslutsprocessen tillämpas urvalskriterierna för bedömning och val av projekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra till insatsområdets mål • Bidra till en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv (jämfördhet, mångfald och miljö) • Förväntad måluppfyllelse av insatsområdets indikatorer 	

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<ul style="list-style-type: none"> • Bidra till de regionala utvecklingsstrategiernas mål • Företagens medverkan • Samverkan mellan näringsliv, samhälle och universitet och högskolor • Nyskapande, ex nya arbetsmetoder och samverkansformer • Förväntade resultat och effekter efter projektets genomförande • Marknadskoppling och kommersialiseringsmöjligheter • Samverkan och interaktion till andra projekt/program (regionalt, nationellt och internationellt) • Koppling till handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen • Gränsöverskridande samarbeten (region, nation och internationellt) • Aktivt ägarskap, lärandestrategi och spridning av resultat • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetspartners 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			120,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			100,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			40,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO28	Forskning, innovation: Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya	Företag	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

Investeringsprioritering		4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	produkter								

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO04	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			87			350,00	Projekt	
16	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			13 551 712			45 172 374,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som ha använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperiod 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta

genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområdet valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	009. Förnybar energi: vindkraft	1 835 128,00
ERDF	Mer utvecklade	011. Förnybar energi: biomassa	1 835 128,00
ERDF	Mer utvecklade	065. Forsknings- och innovationsinfrastruktur, processer, tekniköverföring och samarbete i företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi och motståndskraft mot klimatförändringar	10 643 740,00
ERDF	Mer utvecklade	068. Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödjande åtgärder	8 272 191,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	22 586 187,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	11 744 805,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	10 841 382,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	22 586 187,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

2.B BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN FÖR TEKNISKT STÖD

2.B.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	5
Insatsområdets rubrik	Tekniskt stöd(TA)

2.B.2 Motivering till att inrätta ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori (i tillämpliga fall)

2.B.3 Fond och regionkategori

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)
Eruf	Mer utvecklade	Offentlig

2.B.4 Särskilda mål och förväntade resultat

ID	Specifikt mål	Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd
1	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.

2.B.5 Resultatindikatorer

Tabell 12: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		1 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.									
ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde			Utgångs år	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsf rekvens
			Män	Kvinnor	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt		

2.B.6 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen (per insatsområde)

2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen

Insatsområde	5 - Tekniskt stöd(TA)
	<p>Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och rättssäkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller. Övervakningskommittén beslutar om budget för tekniskt stöd. Förvaltande myndighet beslutar om utbetalning av tekniskt stöd.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndigheten kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, förvaltning, kontroller, utvärdering, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p> <p>För revisionsmyndigheten kan kostnader för revision medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För övervakningskommittén kan kostnader för förberedelser och genomförande av övervakningskommitténs möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För strukturfondspartnerskapet kan kostnader för genomförande av partnerskapets möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>Det tekniska stödet ska användas för att nå ett enkelt och effektivt genomförande. Fokus i utvecklingsarbetet kommer att ligga på:</p>

Insatsområde	5 - Tekniskt stöd(TA)
<ul style="list-style-type: none"> • Mer förenkling och minskad administrativ börda för projektägare. • Ökad samordning och gränsöverskridande samverkan mellan olika program, projekt och fonder. • Resultatorienterat arbetssätt där projekturval, indikatorer, uppföljning, utvärdering och lärande hänger ihop. 	

2.B.6.2 Utfallsindikatorer som förväntas bidra till resultaten (per insatsområde)

Tabell 13: Utfallsindikatorer (per insatsområde) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		5 - Tekniskt stöd(TA)				
ID	Indikator (namn på indikator)	Mätenhet	Målvärde (2023) (frivilligt)			Datakälla
			Män	Kvinnor	Totalt	
100	Utbetalade medel av programmets totala budget	Andel i %			100,00	Förvaltande myndighets datasystem
200	Externa utvärderingar som har genomförts under programperioden	Antal			15,00	Förvaltande myndighet
300	Antalet anställda(årsarbetskrafter) vilkas löner medfinansieras av TA	Årsarbetskrafter				Förvaltande myndighet - årliga genomföranderapporten

2.B.7 Insatskategorier (per insatsområde)

Motsvarande insatskategorier, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel

Tabellerna 14–16: Insatskategorier

Tabell 14: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		5 - Tekniskt stöd(TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	121. Förberedelse, genomförande, övervakning och kontroll	5 293 638,00
Eruf	Mer utvecklade	122. Utvärdering och undersökningar	294 091,00
Eruf	Mer utvecklade	123. Information och kommunikation	294 091,00

Tabell 15: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		5 - Tekniskt stöd(TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	5 881 820,00

Tabell 16: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		5 - Tekniskt stöd(TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	3 058 546,00
Eruf	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	2 823 274,00

3. FINANSIERINGSPLAN

3.1 Medel per fond och belopp för resultatreserven

Tabell 17

Fond	Regionkategor ori	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Totalt	
		Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv
Eruf	Mer utvecklade	18 591 726,00	1 186 707,00	18 963 935,00	1 210 465,00	19 343 544,00	1 234 695,00	19 730 671,00	1 259 405,00	20 125 533,00	1 284 609,00	20 528 286,00	1 310 317,00	20 939 061,00	1 336 536,00	138 222 756,00	8 822 734,00
Totalt		18 591 726,00	1 186 707,00	18 963 935,00	1 210 465,00	19 343 544,00	1 234 695,00	19 730 671,00	1 259 405,00	20 125 533,00	1 284 609,00	20 528 286,00	1 310 317,00	20 939 061,00	1 336 536,00	138 222 756,00	8 822 734,00

3.2 Medel per fond och nationell medfinansiering (i euro)

Tabell 18a: Finansieringsplan

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag för unionens stöd (Summa stödberättigande kostnader eller offentliga stödberättigande kostnader)	Unionsstöd (a)	Nationell motpart (b) = (c) + (d)	Preliminär uppdelning av den nationella medfinansieringen		Totalt finansiering (e) = (a) + (b)	Samfinansiering snivå (f) = (a) / (e) (2)	EIB-bidrag (g)	Huvudsakligt anslag		Resultatreserv		Resultatreserven som andel av det totala unionsstödet (l) = (j) / (a) * 100
						Nationell offentlig finansiering (c)	Nationell privat finansiering (d) (1)				Unionsstöd (h) = (a) - (j)	Nationell medfinansiering (i) = (b) - (k)	Unionsstöd (j)	Nationell medfinansiering (k) = (b) * (i) / (a)	
1	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	32 467 644,00	32 467 644,00	31 493 916,00	973 728,00	64 935 288,00	50,000000000000%		30 438 415,00	30 438 415,00	2 029 229,00	2 029 229,00	6,25%
2	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	42 349 101,00	42 349 101,00	42 349 101,00	0,00	84 698 202,00	50,000000000000%		39 702 281,00	39 702 281,00	2 646 820,00	2 646 820,00	6,25%
3	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	43 760 738,00	43 760 738,00	42 447 916,00	1 312 822,00	87 521 476,00	50,000000000000%		41 025 691,00	41 025 691,00	2 735 047,00	2 735 047,00	6,25%
4	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	22 586 187,00	22 586 187,00	21 908 601,00	677 586,00	45 172 374,00	50,000000000000%		21 174 549,00	21 174 549,00	1 411 638,00	1 411 638,00	6,25%
5	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	5 881 820,00	5 881 820,00	5 881 820,00	0,00	11 763 640,00	50,000000000000%		5 881 820,00	5 881 820,00			
Totalt	Eruf	Mer utvecklade		147 045 490,00	147 045 490,00	144 081 354,00	2 964 136,00	294 090 980,00	50,000000000000%		138 222 756,00	138 222 756,00	8 822 734,00	8 822 734,00	6,00%
Slutsumma				147 045 490,00	147 045 490,00	144 081 354,00	2 964 136,00	294 090 980,00	50,000000000000%	0,00	138 222 756,00	138 222 756,00	8 822 734,00	8 822 734,00	

(1) Ska endast fyllas i om de insatsområdena uttrycks i totala kostnader.

(2) Detta tal kan rundas av till närmaste heltal i tabellen. Den exakta satsen som används för att ersätta betalningar är kvoten (f).

Tabell 18c: Uppdelning av finansieringsplanen per insatsområde, fond, regionkategori och tematiskt mål

Prioriter at område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	32 467 644,00	32 467 644,00	64 935 288,00
Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	Eruf	Mer utvecklade	Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	42 349 101,00	42 349 101,00	84 698 202,00
Att öka konkurrenskraften hos SMF	Eruf	Mer utvecklade	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	43 760 738,00	43 760 738,00	87 521 476,00
Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	22 586 187,00	22 586 187,00	45 172 374,00
Totalt				141 163 670,00	141 163 670,00	282 327 340,00

Tabell 19: Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar

Prioriterat område	Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar (i euro)	Proportion av det operativa programmets totala anslag (%)
3	1 298 705,60	0,88%
4	22 586 187,00	15,36%
Totalt	23 884 892,60	16,24%

4. INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID TERRITORIELL UTVECKLING

En beskrivning av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling som tar hänsyn till det operativa programmets innehåll och mål med beaktande av partnerskapsöverenskommelsen, och som visar hur det operativa programmet bidrar till att programmets mål uppnås och till de förväntade resultaten

De territoriella förutsättningarna i Norra Mellansverige präglas till stor del av att regionen är ett lands- och glesbygdsområde med varierande tillgänglighet och befolkningsunderlag i olika geografiska delar av regionen. Det finns inomregionala skillnader gällande exempelvis tillväxtförutsättningar, näringslivsstruktur och företagens tillgång till kompetens.

Programmet har fyra olika insatsområden som är integrerade och tar ett samlat grepp på Norra Mellansveriges utmaningar och möjligheter. Den territoriella ansatsen fokuserar på inomregional tillgänglighet i de viktigaste stråken som kan vidga regionala tillväxtkärnor och arbetsmarknader och bidra till fler växande företag och en hållbart växande region. En viktig grundförutsättning för territoriell utveckling handlar om investeringar i bredbandsinfrastruktur som i sin tur kan skapa bättre förutsättningar för företagande, innovation och näringslivsutveckling, i synnerhet viktigt i branscher i perifera och glest befolkade delar av regionen. Insatsområdet ska därför ses som en grundläggande förutsättning för att kunna genomföra programmets insatser också för forskning och innovation, små- och medelstora företag samt för en koldioxidsnål ekonomi i alla geografiska delar av Norra Mellansverige.

ESI-fonderna kan tillsammans bidra till territoriell utveckling i Norra Mellansverige. Regionalfondsprogrammets insatser inriktas främst på utveckling av region- eller kommunövergripande nivå, medan Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskerifonden har ett mer lokalt perspektiv. Därutöver kan Socialfondsprogrammet bidra till att stärka kompetensen och minska utanförskap i delar av regionen med hög arbetslöshet. Insatserna kompletterar varandra och bidrar sammantaget till en hållbar regional tillväxt i alla delar av Norra Mellansverige.

4.1 Lokalt ledd utveckling (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av instrument för lokalt ledd utveckling samt principerna för att fastställa i vilka områden de kommer att genomföras

Ej aktuellt i detta program

4.2 Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling (i tillämpliga fall)

I tillämpliga fall, det preliminära beloppet för Eruf-stödet för integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling, som ska genomföras i enlighet med artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1301/2013 och det preliminära ESF-stödet till integrerade åtgärder.

Inte aktuellt i detta program, vilket framgår av kapitel 1.

Tabell 20: Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling – preliminära belopp för Eruf- och ESF-stöd

Fond	Eruf- och ESF-stöd (preliminärt) (i euro)	Proportion av det totala anslaget från fonden till programmet
Totalt Eruf	0,00	0,00%
TOTALT ERUF+ESF	0,00	0,00%

4.3 Integrerade territoriella investeringar (ITI) (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av integrerade territoriella investeringar (enligt definitionen i artikel 36 i förordning 1303/2013) i andra fall än dem som avses i punkt 4.2, och deras preliminära anslag från varje insatsområde.

Ej aktuellt i detta program

Tabell 21: Preliminära anslagsbelopp till andra integrerade territoriella investeringar än dem som avses i punkt 4.2 (aggregerat belopp)

Insatsområde	Fond	Preliminärt anslag (unionens stöd) (i euro)
Totalt		0,00

4.4 Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom det operativa programmet, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat. (i tillämpliga fall)

Interregionalt och transnationellt samarbete kommer att kunna genomföras i programmet inom samtliga insatsområden under förutsättning att de bidrar till programmets måluppfyllelse. Insatserna ska ha sin grund i en gränsöverskridande analys. Förvaltande myndighet kan godkänna att en insats genomförs utanför programområdet inom ramen för de villkor som anges i artikel 70.2 i förordning (EU) nr 1303/2013.

Samarbetsåtgärder som bidrar till EU:s strategi för Östersjöregionen kommer programmet att kunna stödja på två sätt:

A – makroregionalt integrerade projekt

Projektansökan skrivs redan från början med transnationellt samarbete som en integrerad del av projektet. De samarbetsparter som ska ingå i projektet från andra medlemsstater i makroregionen är identifierade och avser att söka stöd från sina respektive program för att kunna delta i projektet.

B – transnationell komponent

Redan pågående projekt ges möjlighet att söka ytterligare medel för samarbete med andra relevanta projekt i makroregionen. Genom att medel för samarbete söks separat genom en så kallad ”transnationell komponent” ges större flexibilitet gällande längd och inriktning på samarbetet.

Det är värt att notera att samarbetsåtgärderna kan genomföras med parter från olika struktur- och investeringsfonder, t ex mellan regionalfonden och socialfonden eller landsbygdfonden.

Förvaltande myndighet kommer att informera om möjligheterna till finansiering av samarbete med aktörer i makroregionen. Ett konkret exempel kan vara särskilda utlysningar med inriktning mot EU:s strategi för Östersjöregionen.

De insatser som kommer att stödjas enligt ovan ska ha ett mervärde för programområdet samt bidra till strategins mål och prioriteringar.

Samverkansåtgärderna i programmet bör ha inriktning på att hitta och/eller genomföra gemensamma lösningar på identifierade gränsöverskridande problem

4.5 Hur de inom programmet planerade insatserna bidrar till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten (i tillämpliga fall) (i tillämpliga fall)

(När medlemsstaten och regionerna deltar i makroregionala strategier och havsområdesstrategier)

Många av de utmaningar som Sverige och EU står inför är gränsöverskridande i sin natur, både för lokal, regional och nationell nivå. Även strategin för Europa 2020-betonas vikten av ett närmare samarbete mellan unionens medlemmar. EU:s strategi för Östersjöregionen ger en viktig vägledning för valet av insatser och bidrar till att det regionala strukturfondsprogrammet kan användas på ett mer målmedvetet och fokuserat sätt för att möta gemensamma utmaningar i makroregionen.

En framgångsfaktor för EU:s strategi för Östersjöregionen är en väl fungerande flernivåstyrning mellan olika samhällssektorer. Alla nivåer behöver delta i arbetet för att nå strategins mål; rädda havsmiljön, sammanlänka regionen och öka välståndet.

Ett Östersjöstrategiprojekt kan utgöras antingen av ett Flagg skeppsprojekt som anges i strategins handlingsplan eller projekt med tydlig makroregional påverkan som bidrar till att nå strategins mål och indikatorer genom att bidra till att genomföra en eller flera av åtgärder i handlingsplanen.

I den svenska programkontexten kommer bidragen till genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen främst att innebära verksamhet som genomförs i samarbete med ett eller flera andra länder i makroregionen.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning om hur programmet förhåller sig till EU:s strategi för Östersjöregionen. I Kapitel 2 beskrivs under respektive insatsområde om och i så fall hur denna strategi ska hanteras inom det aktuella insatsområdet. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

5. SÄRSKILDA BEHOV I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING (i tillämpliga fall)

5.1 Geografiska områden med störst fattigdom eller målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Ej aktuellt i programmet.

5.2 Strategi för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning samt, i tillämpliga fall, bidraget till det integrerade tillvägagångssätt som anges i partnerskapsöverenskommelsen

Tabell 22: Åtgärder för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Målgrupp/geografiskt område	Huvudsaklig typ av planerade åtgärder som ingår i det integrerade tillvägagångssättet	Prioriterat område	Fond	Regionkategorori	Investeringsprioritering
-----------------------------	---	--------------------	------	------------------	--------------------------

6. SÄRSKILDA BEHOV I OMRÅDEN MED ALLVARLIGA OCH PERMANENTA, NATURBETINGADE ELLER DEMOGRAFISKA NACKDELAR (I TILLÄMPLIGA FALL)

Med hänvisning till art 174 i fördraget berörs i Sverige endast programmen för Övre Norrland respektive Mellersta Norrland. I dessa program såväl som i detta program adresseras demografiska utmaningar och gleshet i programmets kapitel 1 och 2.

7. MYNDIGHETER OCH ORGAN MED ANSVAR FÖR FÖRVALTNING, KONTROLL OCH REVISION SAMT RELEVANTA PARTERS ROLL

7.1 Relevanta myndigheter och organ

Tabell 23: Relevanta myndigheter och organ

Myndighet/organ	Namn på myndigheten/organet samt avdelning eller enhet	Chef för myndigheten/organet (befattning eller tjänst)
Förvaltningsmyndighet	Tillväxtverket	Generalmyndigheten
Attesterande myndighet	Tillväxtverket	Generaldirektören
Revisionsmyndighet	Ekonomistyrningsverket	Chef för avdelningen för EU-revision
Organ till vilket kommissionen kommer att göra utbetalningar	Riksgäldskontoret	Riksgäldsdirektören

7.2 De relevanta parternas engagemang

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utformningen av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet

1.1.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utarbetandet av det operativa programmet och parternas roll i genomförande, övervakning och utvärdering av programmet

Regionala partnerskapets roll i förberedelser

De tre samverkansorganen i Norra Mellansverige, Region Gävleborg, Region Dalarna och Region Värmland, har utarbetat ett regionalt program för Europeiska regionala utvecklings-fonden. Region Gävleborg har samordnat programframtagandet.

I februari 2013 samlade Region Gävleborg de tre regionförbunden till ett uppstartsmöte för att utse styrgrupper och arbetsgrupp samt presentera utsedd programsamordnare. Den politiska styrgruppen består av ordförande i respektive regionförbund och en tjänstemannastyvgrupp bestående av de tre regiondirektörerna. Förvaltande myndigheter bjöds in att delta i arbetsgruppen. Arbetsgruppen som då formades består av kontaktperson från respektive regionförbund, kontaktperson från respektive förvaltande myndighet och en horisontellt sakkunnig. Arbetsgruppen har senare under våren kommit att kompletteras med en kontaktperson från Tillväxtanalys. Analys-/skrivargrupper bestående av strateger och sakkunniga från respektive regionförbund har kopplats till arbetet med de olika tematiska målen och insatsområdena. Dessa grupperingar har i sin tur involverat experter och referenspersoner till analys-/textskrivningsarbetet. Det är

arbetsgruppen som arbetat igenom materialet från analys-/skrivargrupper och format innehållet i programmet i enlighet med OP-mallen, samt förankrat dels i ett brett partnerskap på regional nivå och dels politiskt i de tre regionförbundens styrelser/direktion.

Löpande under programskrivningsprocessen har programsamordnaren haft god kontakt med Näringsdepartementet i form av styrning och vägledning. Likaså har kontakt funnits med nationella myndigheter i form av dialog kring innehållsmässiga delar, dels för program-samordnaren med också för de olika analys-/skrivargrupperna.

Utarbetandet av det regionala strukturfondsprogrammet har skett i ett brett partnerskap, både på nationell och regional nivå med såväl offentlig, privat och ideell sektor. Befintliga RUS-kanaler och -forum har varit utgångspunkt för det breda partnerskapet. Öppna inbjudningar till informations- och dialogseminarium i respektive län har varit metoden att nå så många intresserade som möjligt på den regionala utvecklingsarenan.

Horisontella kriterier har beaktats av de som varit involverade i programskrivningsarbetet. Det finns en allmänkunskap bland regionförbundens tjänstemän som varit delaktiga i arbetsgrupper och analys-/skrivargrupper.

Programskrivningsarbetet har beaktat de synpunkter som framkommit i avstämningar av Tillväxtanalys och ett konsultbolag.

En summering av aktiviteter till det breda partnerskapet i respektive län:

GÄVLEBORG

- Förslaget till program godkänt av Region Gävleborgs styrelse den 20 september 2013
- Mars 2013: Information om EU2020 och framtagandet av nya strukturfonder till ledamöter i regionstyrelsen
- April 2013: Informations- och dialogmöte med kommunchefer samt med EU-nätverket och Internationella utskottet
- Maj 2013: Dialogmöte med Länsstyrelsen Gävleborg
- Maj 2013: Information och dialog med regionstyrelsen
- Juni 2013: Informations- och dialogseminarium om EU2020 och kommande strukturfondsprogram med inbjudna från kommuner, länsstyrelse, landsting, högskola, organisationer, ideella föreningar, företag och projekt m fl.
- September 2013: Informations- och dialogmöte med EU-nätverket
- Information om kommande strukturfondsprogram har skett löpande i dialogforum och -kanaler som upparbetats i samband med framtagandet av RUS
- Kontakter med strateger/ experter och deltagande i skrivargrupper

DALARNA

- Förslaget till program godkänt av Region Dalarnas direktion den 11 september 2013
- Februari 2013: Informations- och dialogmöte om EU2020 och kommande strukturfondsprogram med inbjudna från kommuner, länsstyrelse, landsting, högskola, Stiftelsen Teknikdalen, Triple Steelix, W7 m fl.
- Juni 2013: Information och dialog med länets kommunchefer och kommunstyrelse-ordföranden om Mål 2 och Interregprogrammet

- Augusti 2013: Dialogmöte med länets partnerskap om Mål 2 och Interregprogrammet
- Information om kommande strukturfondsprogram har skett vid dialogmöten avseende en ny Dalastrategi (RUS) som är under framtagande
- Två enskilda möten med Länsstyrelsen Dalarna
- Samer har inbjudits till dialogmöten
- Kontakter med strateger/ experter och deltagande i skrivargrupper

VÄRMLAND

- Förslaget till program godkänt av Region Värmlands styrelse den 19 september 2013
- November 2012: Seminarium om territoriellt samarbete ”Erfarenheter och framtid”
- April 2013: Diskussion om inriktning för de kommande strukturfonderna tillsammans med kommunchefer och samtliga kommunstyrelseordförande
- April 2013: Informations-/dialogkonferensen ”En Smak av EU” om EU2020 och kommande strukturfonder med inbjudna från kommunstyrelser, landstingets styrelse och Region Värmland fullmäktige, kommunernas näringslivsutvecklare, viktiga aktörer i det entreprenörskapsfrämjandet systemet såsom inkubatorer, ALMI, UF, Communicare, Karlstads universitet, aktörer från den sociala ekonomin (120 deltagare)
- Juni 2013: Information till kommunchefer och samtliga kommunstyrelseordförande
- Augusti 2013: Remisskonferens med representanter från kommuner, näringslivsorganisationer, Karlstads universitet och andra intresseorganisationer för att inhämta inspel på Interreg och regionalfonden
- September 2013: Muntlig och skriftlig information om programskrivningsprocessen i regionstyrelsen
- Under hösten 2012 samt våren 2013 träffat mer än 1 000 personer som gett sitt inspel till Värmlandsstrategin, vars inriktning och prioritering ska speglas i strukturfonderna
- Kontakter med strateger/ experter och deltagande i skrivargrupper

Förvaltande och attesterande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter. I förvaltande myndighets ansvar ingår beredning, beslut om stöd samt utbetalning av medel till projektägare. Förvaltande myndighet ska även utföra attesterande myndighets uppgift.

Tillväxtverket ska i sin beredning vid behov rådgöra med regional och nationell expertis i sakfrågor och regional behovsanalys. Detta för att säkerställa ett väl förankrat beslutsunderlag. Om ett finansiellt stöd beviljas till ett stort företag ska förvaltande myndighet förvissa sig om att bidraget inte resulterar i en betydande förlust av arbetstillfällen på befintliga arbetsplatser inom Unionen.

Förvaltningssystemet för regionala fonden godkändes 2007 av kommissionen och inga systemfel har därefter konstaterats av revisorer. Sverige behåller därför befintligt förvaltningssystem och den administrativa kapaciteten är därmed oförändrad god.

Revisionsmyndighet

Ekonomistyrningsverket är revisionsmyndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter.

Strukturfondspartnerskap

För att säkerställa ett regionalt inflytande över genomförandet av programmet har ett gemensamt strukturfondspartnerskap bildats inom det geografiska området för varje regionalt strukturfondsprogram och motsvarande regionala handlingsplan för socialfonden.

Strukturfondspartnerskapens uppgift fastställs i Lag (2007:459) om strukturfondspartnerskap. Strukturfondspartnerskapet har till uppgift att prioritera mellan av förvaltande myndighet godkända projektansökningar.

Ansökningar ska lämnas till förvaltande myndighet som ansvarar för beredning och beslut om stöd. Innan beslut om stöd fattas ska förvaltande myndighet föredra beslutsunderlag och övrigt underlag för partnerskapet och får endast bevilja stöd i enlighet med partnerskapets prioriteringar.

När förvaltande myndighet ska göra en utlysning i ett program ska de utlysningsspecifika kriterierna stämmas av med relevant strukturfonds-partnerskap innan utlysningen publiceras. Strukturfondspartnerskapets ordförande ska i samråd med förvaltande myndighet kalla till möten.

Övervakningskommitté

Medlemsstaten ska inrätta en kommitté för att övervaka genomförandet av programmet. För de åtta regionala strukturfondsprogrammen inrättas en gemensam övervakningskommitté med representanter för berörda aktörer. Ordförande är en representant från Näringsdepartementet. Regeringen återkommer i särskild ordning vad gäller kommitténs sammansättning och arbetssätt.

Övervakningskommittén för de åtta regionala strukturfondsprogrammen ska bilda ett gemensamt utskott med socialfondsprogrammets övervakningskommitté. Utskottets huvuduppgift är att hantera samordningsfrågor mellan fonderna som faller inom ramen för övervakningskommitténs mandat.

Övervakningskommittén för de regionala strukturfondsprogrammen kan på eget initiativ bilda ytterligare utskott.

Uppföljning och utvärdering

I Strukturfondförordningen slås fast att utvärderingar ska göras ”i förhållande till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”. Systematisk utvärdering är en förutsättning för att bedöma politikens effektivitet, ändamålsenlighet och verkan, särskilt när det gäller insatsernas bidrag till att nå målen i Europa 2020-strategin. Som ett led i ett förstärkt resultatfokus behöver större ansträngningar göras i syfte att systematiskt utvärdera projektens- och de tematiska insatsernas samlade resultat och effekter samt bidra till lärande och synliggöra insatsernas betydelse för att nå programmets mål och hållbar tillväxt regionalt och nationellt.

Systematisk uppföljning och utvärdering ska vara en del av arbetet med såväl genomförandet av den europeiska sammanhållningspolitiken som den regionala tillväxtpolitiken. Det övergripande syftet är att bidra till lärande och att förbättra kvaliteten i hela programcykeln, från programplanering och genomförande av projekt till implementering i reguljär verksamhet. Utvärderingarna ska förändra, förbättra och förstärka den regionala tillväxtpolitiken genom att erfarenheter och kunskaper sprids.

Uppföljningar och utvärderingar kommer att ske löpande och har något olika karaktär och tjänar olika syften i olika faser. För att säkerställa god kvalitet i genomförande och goda resultat i programmen behöver det finnas ett tydligt sammanhållet system där projekturval, indikatorer, utvärdering, följeforskning och lärande hänger ihop. En viktig aspekt i detta är att rutiner för datainsamling avseende bl.a. indikatorer för uppföljning och utvärdering planeras i ett tidigt skede. Trots att ambitionsnivån på utvärdering för lärande höjdes under programperioden 2007-2013 samt att satsningar på utvärdering och följeforskning ökade, finns det ändå utrymme för förbättringar. Generellt sett behövs ett större resultatfokus, inte minst mot bakgrund av kraven på detta på EU-nivå denna programperiod. Ett område som behöver utvecklas är uppföljning och resultatutvärdering, exempelvis bör nyttan med viss regelbundenhet mätas samt olika former för mätning av resultat och effekter på bl.a. hållbar tillväxt och sysselsättning bör utvecklas. Ett annat område som kommer att vara viktigt att utvärdera och följa upp är integreringen av de horisontella kriterierna samt även att bidra till ett ökat lärande på området.

Utvärderingsarbetet under programgenomförandet ska utföras av oberoende part och ska präglas av metoder för följeforskning och teoridrivna utvärdering. Teoridrivna utvärdering innebär utvärdering av såväl process som resultat och effekter på kort och lång sikt liksom av möjlig implementering i reguljär verksamhet. En central del av utvärderingsuppdraget är att samordna och säkerställa att utvärderingsmetoder utvecklas så att det blir möjligt att följa de långsiktiga effekterna på hållbar tillväxt och sysselsättning av de insatser som genomförs i programmen.

Programperioden 2014-2020 ska präglas av en medveten satsning på en utvärderingsansats och lärsystem som säkrar återföring av erfarenheter från projekten och kunskapsbildning från programgenomförandet. En viktig förutsättning för detta är att berörda parter i programgenomförandet, såsom regionala och nationella utvecklingsaktörer, Förvaltande myndighet, strukturfondspartnerskap och projektparter drar lärdomar av programmets insatser genom att följa utvärderingarna och ta del av utvärderingsresultaten, men framförallt tar tillvara resultaten i det fortsatta arbetet. Berörda parter ska också få en god kunskap om programmets mål och syfte. Slutförda utvärderingar ska i linje med Kommissionens direktiv publiceras för att kunna nå alla berörda av programmet men också för att skapa ett vidare lärande och inspiration.

Utvärderingsarbetet ska på ett tydligt sätt knytas till processtöd, analysinsatser och plattformar för lärande och kunskapsutbyte. Samordning ska ske med ansvariga för utvärderingsarbetet för de övriga ESI-fonderna för att skapa en samlad bild över fondernas sammantagna bidrag till strukturförändringar för smart och hållbar tillväxt för alla.

Kravet på ökad samordning gäller särskilt Regionalfondens- och Socialfondens insatser i syfte att effektivisera utnyttjandet av fondmedlen. Det kan handla om gemensam utvärdering av samordnade insatser, genomförandeorganisationerna, gemensam

referensgrupp för Socialfonden och Regionalfondens övervakningskommittéer, gemensamma spridnings- och återföringsinsatser och gemensam upphandling av kapacitetsutveckling av projektutvärdering.

Spridning av resultat från uppföljningar och utvärderingar samt att säkra att utvärderingar kommer till användning bidrar till förbättrad styrning och måluppfyllelse i programmen. Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket ska därför samverka med regionalt tillväxtansvariga för att förmedla kunskaper och erfarenheter från fondverksamheten och bidra till uppföljningen samt utvecklingen av det regionala tillväxtarbetet.

7.2.2 Samlade bidrag (för ESF, i tillämpliga fall)

7.2.3 Anslag till kapacitetsbyggande (för ESF, i tillämpliga fall)

8. SAMORDNING MELLAN FONDERNA, EJFLU, EHFF OCH ANDRA FINANSIERINGSINSTRUMENT PÅ UNIONSIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ SAMT EIB

Mekanismerna för att säkerställa samordningen mellan fonderna, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB, med beaktande av de relevanta bestämmelserna i den gemensamma strategiska ramen.

Regionalfondsprogrammen kommer att verka i ett sammanhang där andra europeiska, nationella, regionala och lokala initiativ, planer och program får betydelse för programmens genomförande. En uttalad ambition för programperioden 2014–2020 är att arbetet på ett tydligare sätt ska arbeta mot målen i Europa 2020-strategin och i EU:s strategi för Östersjöregionen och i ökad grad kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter.

Den nationella innovationsstrategin

Den nationella innovationsstrategins målsättningar och vision att stärka det svenska innovationsklimatet inom olika områden till 2020, knyter an till tematiskt mål 1 och har betydelse för den regionala utvecklingskraften. Den lyfter tydligt fram den regionala nivåns betydelse i innovationsarbetet och betydelse för att kunna uppnå strategins mål, varav ett är att Sveriges regionala innovationsmiljöer ska vara globalt attraktiva.

Den nationella innovationsstrategin knyter på jordbruksområdet an till de möjligheter som finns att inom landsbygdsprogrammet stötta innovativa satsningar inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk som i sin tur ger möjligheter till samarbeten på europeisk nivå.

I kapitel 1 i programmet finns en beskrivning av kopplingen till innovationsstrategin.

COSME och Horisont 2020

Små och medelstora företag kan med hjälp av de regionala strukturfondsprogrammen öka sin kunskapsintensitet, FoI-kontakter och stärka sina internationella nätverk. Det underlättar ett framtida deltagande i nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogram. Arbetet med att stärka kopplingar mellan de regionala strukturfondsprogrammen och Horisont 2020 kommer att utvecklas för att lägga grunden för ett bredare deltagande i Horisont 2020. Resultat från COSME-projekt och Horisont 2020 samt tidigare forskningsprogram ska kunna omsättas i nya projekt i de regionala strukturfondsprogrammen. På nationell nivå finns ett par viktiga myndigheter, särskilt Vinnova och Tillväxtverket som kommer att ha roller inom både regionalfondsprogrammen, Horisont 2020 och COSME vilket i praktiken kommer att innebära ökad samordning och möjliggöra synergier. Grunden för detta läggs via strategier för smart specialisering som bidrar till kraftsamling för att öka effekterna av de investeringar som görs inom forskning och innovation för att öka tillväxten och skapa fler jobb.

Till exempel anges i forsknings- och innovationspropositionen 2012/13: 30 att Verket för innovationssystem (Vinnova) utifrån sitt verksamhetsområde bör stödja regionerna i deras arbete med strategiskt innovationsarbete. I den nationella innovationsstrategin betonas också behovet av att utveckla samspelet mellan nationella myndigheter,

regionala utvecklingsaktörer och arbetet med programmen inom EU. Vikten av att skapa synergier och säkerställa samordning mellan programmen och EU:s olika fonder och instrument för forskning, innovation och entreprenörskap betonas även i regeringens direktiv till utarbetandet av regionalfondsprogram.

I riktlinjerna för RISE-koncernen (forskningsinstituterna) anges på vilket sätt instituten kommer att medverka i arbetet med regionala strategier avseende innovationsmiljöer och genomförandet av regionalfondsprogram på regional och nationell nivå.

Möjligheten att under genomförandet kombinera finansiering från Horisont 2020 och ESI-fonderna i olika satsningar ska undersökas. Det kan handla om att samverka över programgränser, nationsgränser, att kombinera entreprenörskaps- och innovationsåtgärder samt att främja företag med tillväxtpotential.

Koordinering mellan ESI-fonderna och de offentlig-offentliga forskningspartnerskapen (Joint Programming Initiatives, ERA-NETs, samt forskningsprogrammen under artikel 185) samt de offentlig-privata forskningsprogrammen under artikel 187 (Joint Technology Initiatives) ska, där så är lämpligt, säkerställas.

Landsbygdsprogrammet ger möjlighet för jordbruksföretag att inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk delta i samarbetsåtgärder mellan praktiker, rådgivare och forskare. Dessa åtgärder skapar också möjlighet för jordbruksföretagen att knyta internationella kontakter och delta i projekt inom ramen för Horisont 2020.

I kapitel 1 i programmet finns en beskrivning av kopplingen till aktuella program.

Nationella programmet

Det grundläggande syftet med programmet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av sammanhållningspolitiken som inte kan uppnås tillräckligt inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen. Programmet ska bidra till följande mervärden:

- Få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom vissa tematiska områden.
- Stödja samverkansprojekt mellan län samt projekt mellan län och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet.
- Bidra till att utveckla flernivåstyrning dvs. mellan nivåer och aktörer
- Främja insatser som bidrar till en ökad samverkan med andra relevanta EU-program
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet i såväl utarbetandet som genomförandet av programmet
- Utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet

Det nationella regionalfondsprogrammets innehåller följande insatsområden:

- Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation – innehåller insatser inom ramen för tematiskt mål 1. Fokus inom detta område ligger på att utveckla

svenska styrkeområden genom gränsöverskridande samverkan samt forskningsinfrastruktur.

- Öka små och medelstora företags konkurrenskraft. Insatserna inom detta område syftar till att öka tillgången på riskkapital i tidiga skeden och främja tillkomsten av fler privata aktörer på riskkapitalmarknaden genom implementering av ett finansiellt instrument enligt strukturen fond-i-fond.
- Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer. Det är ur budgethänseende programmets största operativa område och rymmer insatser inom ramen för tematiskt mål 4 med fokus på dels energieffektivisering, dels kapitalförsörjning med inriktning på företag vars verksamhet bidrar till utvecklingen av en koldioxidsnål ekonomi.

Inom tematiskt område 4 finns även beskrivet insatser av processtödjande karaktär. Det innebär ett nationellt kompetens- och metodstöd som ska bidra till ett ökat strategiskt lärande genom att utveckla och sprida kunskap över geografiska och administrativa gränser.

CAP

EU:s gemensamma jordbrukspolitik består av två pelare, där pelare I innehåller marknadsstöd samt direktstöd och pelare II innehåller landsbygdsprogrammet. Pelare I domineras budgetärt av direktstödet, som till största del är frikopplat från produktionen och betalas ut per hektar. Landsbygdsprogrammet och gårdsstödet genererar tillsammans viktiga stöd för landsbygden och jordbruket. Den överenskommelse om gårdsstödet som nåddes under 2013 innebär att ett flertal möjligheter att rikta stödet till olika grupper av lantbrukare införts. Viktiga utgångspunkter för så väl arbetet med landsbygdsprogrammet som gårdsstödet är förenkling, konkurrenskraft och aktivitet på landsbygden samt hög miljönöytä.

Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE)

God tillgänglighet genom ett väl fungerande transportsystem är centralt för att uppnå utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. För glest befolkade regioner kan satsningar på transportsystemet, t.ex. investeringar i infrastruktur vara avgörande för näringsliv, arbetsmarknad och livsmiljö.

Genom EU-samarbetet om transeuropeiska nätverket för transporter (TEN-T) och fr.o.m. 2014 ”Fonden för ett sammanlänkat Europa” (FSE) kan EU lämna bidrag till infrastrukturutbyggnad i unionen. Tanken är att väl utbyggd infrastruktur ska ge bättre förutsättningar att använda fördelarna med ett EU utan inre gränser. Genom att öka den internationella tillgängligheten ges också svenska regioner tillgång till större marknader. För att kunna söka medel ur budgeten för FSE måste infrastrukturen återfinnas på de kartor som finns i riktlinjerna för TEN-T.

Utöver detta kan ett viktigt bidrag ges genom strukturfonderna. Stöd till hållbara transporter genom strukturfonderna bör användas till åtgärder som stärker näringslivet och arbetsmarknaden och som bidrar till attraktiva livs- och boendemiljöer. Bidrag genom strukturfonderna kompletterar FSE genom större fokus på regionala frågor.

Telekommunikationsnät och – tjänster blir i allt högre grad internetbaserade infrastrukturer där bredbandsnät och digitala tjänster har ett nära samband. Internet är en mycket viktig plattform för kommunikation, tjänster utbildning, deltagande i samhällsliv

samt affärsverksamhet. Därför är den transeuropeiska tillgången till säkert och snabbt bredband och digitala tjänster av stor betydelse för ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och social integration.

Inom ramen för FSE och transeuropeiska nät på området för telekommunikationsinfrastruktur (TEN-TELE) kan satsningar göras för att främja utbyggnaden och moderniseringen av transeuropeiska infrastrukturer för digitala tjänster och deras gemensamma byggstenar och av bredbandsnät. Satsningarna inom området digitala tjänster ska stödjas genom upphandling och/eller bidrag, medan satsningarna på bredbandsnät ska stödjas genom finansiella instrument som ska vara öppna för kompletterande bidrag från privata investerare, medlemsstater och bidrag från andra källor – inklusive de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Vidare kan satsningar för att främja integreringen av den inre marknaden för energi genomföras inom ramen för FSE och transeuropeiska nät inom energiområdet (TEN-E).

LIFE

LIFE är EU:s finansiella instrument för miljö och klimat och årligen delar EU-kommissionen ut pengar till projekt i medlemsländerna. I arbetet med att stärka region och sektorsövergripande insatser fyller LIFE en central funktion i och med den projektform som kallas integrerade projekt (IP). Projektformen är en ny typ av projekt som införs under programperioden 2014-2020 i syfte att genom en större typ av projekt, t.ex. regionala eller multiregionala, skapa synergier mellan ESI-fondernas sektorsområden samt miljö- och klimatområdet. Dessa projekt kan ha kopplingar till natur (inkl. Natura2000-förvaltning), vatten, avfall, luft och klimat (begränsning av och anpassning till) vilka är fokusområdena för IP. De åtgärder som finansieras av ESI-fonderna med kopplingar till miljö, klimatförändringar och en hållbar användning av resurser kan också vara ett komplement till LIFE-programmet.

För att kunna säkerställa synergier mellan de olika fonderna och med integrerade projekt inom ramen för LIFE är dialogen mellan den ansvariga myndigheten för LIFE – Naturvårdsverket – och de förvaltande myndigheterna för ESI-fonderna central.

Kreativa Europa

EU:s kultur- och medieprogram Kreativa Europa har bl.a. som allmänt mål att stärka de europeiska kulturella och kreativa sektorernas konkurrenskraft, smart tillväxt och hållbar tillväxt för alla. Programmet pekar bl.a. på möjligheter och behov av enhetlighet och kopplingar till annan relevant unionsfinansiering såsom bl.a. regional- och socialfonden samt forsknings och innovationsprogrammen. Det är därför angeläget att nyttja kulturens betydelse och potential i det svenska regionala tillväxtarbetet.

Transportinfrastrukturplaner

För transportinfrastruktur finns dels en nationell plan samt länstransportplaner. Planerna avser tolv år och uppdateras ca vart fjärde år. Den nationella planen omfattar bl.a. investeringar och förbättringar i det statliga stamvägnätet, åtgärder i det statliga järnvägsnätet, drift och underhåll. Länstransportplanerna omfattar bl.a. investeringar i det statliga vägar som inte ingår i stamvägnätet samt statlig medfinansiering till åtgärder i vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m.

9. FÖRHANDSVILLKOR

9.1 Förhandsvillkor

Uppgifter om bedömningen av förhandsvillkorens relevans och av hur de har uppfyllts (frivilligt)

Se tabell i bilaga

Tabell 24: Tillämpliga förhandsvillkor samt en bedömning av deras uppfyllande

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Ja
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	Ja
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	Ja
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av	3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
småföretagsakten.		
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT 3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Ja
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT 3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Ja
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT 3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Ja
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT 3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Ja
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT 3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Ja
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s	1 - Att stärka forskning, teknisk	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT 3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT 3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Ja

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering som	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	2 - bygger på en swot-analys eller liknande för att styra resurserna till en begränsad mängd prioriteringar inom forskning och innovation,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings-	3 - har åtgärder för stimulans av privata FoI-investeringar,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och innovationssystem.				
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	4 - har ett system för övervakning och översyn.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	5 - En ram för tillgängliga budgetmedel för forskning och innovation har antagits.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens	1 - Det finns en strategisk ram för digital tillväxt, till exempel inom nationella eller regionala strategiska politiska ramar för innovation avseende smart specialisering som innehåller	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.				
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	2 - budget och prioritering av åtgärder genom en swot-analys eller liknande enligt resultatavslutningen för den digitala agendan för Europa,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	3 - en analys av avvägningen mellan stöd till efterfrågan och utbud av informations- och kommunikationsteknik (IKT).	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god	4 - indikatorer för att mäta resultaten av insatser inom digital allmänbildning, e-inkludering, e-tillgänglighet samt resultaten för e-hälsa inom gränserna för artikel 168 i EUF-fördraget, vilka i	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	förekommande fall överensstämmer med befintliga berörda sektoriella strategier på unionsnivå, nationell nivå eller regional nivå,			
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	5 - en bedömning av behovet av stärkt IKT-kapacitetsutbyggnad.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	1 - Det finns en nationell och/eller regional plan för nästa generations accessinfrastruktur som innehåller	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	2 - en plan för infrastrukturinvesteringar som bygger på en ekonomisk analys som beaktar befintliga privata och offentliga infrastrukturer och planerade investeringar,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	3 - hållbara investeringsmodeller som främjar konkurrens och ger tillgång till öppna, överkomliga, goda och framtidssäkra infrastrukturanläggningar och tjänster,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	4 - åtgärder för att stimulera privata investeringar.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	1 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska tiden och kostnaden för att starta företag med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska den tid det tar att få licenser och tillstånd att inleda och bedriva företagets verksamhet med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	3 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns mekanismer för att övervaka genomförandet av de åtgärder i småföretagsakten som har införts samt utvärdera deras inverkan på små och	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	medelstora företag.			
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av organ med ansvar för att främja lika behandling under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämlikhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik mot diskriminering.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av jämställdhetsorgan under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämställdhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	europeiska struktur- och investeringsfonderna.			
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik för jämställdhet och integrering av ett jämställdhetsperspektiv.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för samråd med och deltagande av organ med ansvar för att skydda rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning och andra berörda intressenter under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller tillämplig lagstiftning på unionsnivå och nationell nivå för personer med	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
rådets beslut 2010/48/EG.	funktionsnedsättning, inklusive tillgänglighet och praktisk tillämpning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning.			
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera övervakning av genomförandet av artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller de europeiska struktur- och investeringsfonderna under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av unionens regler för offentlig upphandling genom lämpliga mekanismer.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser som säkerställer öppna kontrakttilldelningsförfaranden.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder.	med genomförandet av ESI-fonderna.			
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	4 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens regler för offentlig upphandling.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser som garanterar att unionslagstiftningen om statligt stöd genomförs och tillämpas verkningsfullt.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens bestämmelser om EU:s regler för statligt stöd.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
strategiska miljöbedömningar.	(miljökonsekvensbeskrivningar) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG (strategiska miljöbedömningar).			
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av direktiven om miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera tillräcklig administrativ kapacitet.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: identifiering av källor och mekanismer som säkerställer statistisk validering.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av	2 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: system för offentliggörande av	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	och allmän tillgång till sammanställd data.			
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	3 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar val av resultatindikatorer för varje program som ger information om motiveringen till valet av de politiska åtgärder som finansieras av programmet.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	4 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar fastställande av mål för dessa indikatorer.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till	5 - Ett effektivt system med resultatindikatorer vilket omfattar indikatorer som uppfyller kraven på tillförlitlighet och statistisk validering för varje indikator, tydlighet vid normativ tolkning, anpassning till	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	politiken, aktualitet och insamling av data i rätt tid.			
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	6 - Garantier för att man i all verksamhet som finansieras av programmet använder sig av ett verkningsfullt system av indikatorer.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Se bilaga Förhandsvillkor Norra Mellansverige

9.2 Beskrivning av åtgärder för att uppfylla förhandsvillkoren, ansvariga organ och tidsplan

Tabell 25: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga förhandsvillkor

Allmänt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ

Tabell 26: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor

Tematiskt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ

10. MINSKNING AV DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR STÖDMOTTAGARNA

Sammanfattning av bedömningen av den administrativa bördan för stödmottagarna och, vid behov, planerade åtgärder tillsammans med en preliminär tidsram för att minska den administrativa bördan.

Att ansöka om, bedriva, redovisa och avsluta ett projekt med finansiering från ett strukturfondsprogram inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden kräver god administrativ kompetens och kapacitet. Den administrativa bördan av att bedriva ett projekt upplevs olika av olika stödmottagare, något som kan förklaras av faktorer som de egna administrativa rutinerna, tidigare erfarenheter av strukturfondsprojekt, projektets inriktning och komplexitet etc.

I dialoger med stödmottagare och genom utförda enkätundersökningar kan Tillväxtverket (förvaltande myndighet) konstatera att stödmottagarna generellt anser att den administrativa bördan i att bedriva ett strukturfondsprojekt är stor.

Riksrevisionen har granskat i vilken utsträckning de förvaltande myndigheterna för regionalfondsprogrammen och socialfondsprogrammet utnyttjat de möjligheter till förenkling som erbjudits under programperioden 2007-2013. I sin rapport "Mer att förenkla! Administration i strukturfondsprojekt" (RiR 2012:22) konstaterar Riksrevisionen att stödmottagarna ofta anser att de administrativa kraven försvårar genomförandet av projekten genom att de tar fokus från kärnverksamheten och gör det svårt att arbeta med innovativa idéer och metoder.

Tillväxtverket inledde under hösten 2012 ett samarbete med Svenska ESF-rådet (förvaltande myndighet för det nationella socialfondprogrammet) för att ta till vara de möjligheter som förslaget till strukturfondsförordning för programperioden 2014-2020 ger vad gäller förenklad projektadministration för stödmottagare. I februari 2013 breddades samarbetet kring förenklingsåtgärderna genom att Statens Jordbruksverk, som är förvaltande myndighet för europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs och fiskerifonden, kom med i arbetet. De områden där samarbete mellan fonderna i syfte att minska den administrativa bördan för stödmottagare har påbörjats är främst kring lönekostnader och indirekta kostnader.

Inför programperioden 2014-2020 har Tillväxtverket arbetat aktivt med att se över samtliga steg i förvaltning och genomförande av programmen. Ärendeprocessen som innehåller allt ifrån information om programmen och dess innehåll till ansökningsförfarande, beviljande av projekt, projektredovisning, uppföljning och till slut avslut av projekt, är en viktig del i denna översyn. Utgångspunkten för arbetet har varit erfarenheter som framkommit i det egna arbetet men också erfarenheter som framkommit genom utvärdering och följeforskning samt genom olika revisionsinsatser. Arbetet har bland annat resulterat i följande:

- Tydligare och mer lättillgänglig information till stödmottagare
- En ny och förbättrad elektronisk ansökan "Min Ansökan"
- Förenklade interna arbetsprocesser
- Enklare redovisning för stödmottagarna

Indikativ tidsplan

Tabell 338:

Åtgärd

Beräknat slutdatum

Tydlig och lättillgänglig information till stödmottagare Januari 2014

En ny och förbättrad elektronisk ansökan ”Min Ansökan” Februari 2014

Förenklade arbetsprocesser Programstart/hösten 2014

Enklare redovisning för stödmottagarna Programstart/hösten 2014

11. ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

11.1 Hållbar utveckling

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att ta hänsyn till miljöskyddskrav, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, motståndskraft mot katastrofer samt riskförebyggande och riskhantering, vid urvalet av insatser.

Hållbar utveckling betyder att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att de kommande generationernas förmåga att tillgodose sina behov äventyras. Det är en övergripande målsättning för EU och som genomsyrar all unionens politik och verksamhet.

Bättre miljö, jämställdhet samt likabehandling och icke-diskriminering, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver såväl regionala, nationella som globala lösningar för att minska ytterligare klimatpåverkan och för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Inom näringslivet krävs såväl strukturella förändringar som ökad resurseffektivitet, dvs. minskad användning av energi, råvaror och ekosystemresurser. Det är regeringens övertygelse att klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en möjlighet för teknik-, varu- och tjänsteutveckling i alla branscher. Affärsmöjligheter skapas för svenska företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster.

Målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Regioner och kommuner har ett stort ansvar för att aktivt bidra till det s.k. miljömålssystemet och att miljökvalitetsmålen uppfylls.

Omställningen till en grön ekonomi innebär utveckling av hållbara varor, tjänster och produktionssystem, och kan därigenom minska miljöpåverkan regionalt, nationellt och globalt. Omställningen kan även bidra till en miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och därmed ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i både stads- och landsbygdsregioner. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av små och medelstora företag som vill ställa om till ett hållbart företagande och även ser det som en konkurrensfördel.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för

programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. För att konkretisera klassificeringskriterierna avseende en bättre miljö ska det prövas om miljökvalitetsmålen kan användas i bedömningen. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Bättre miljö

Miljö används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål

- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.2 Lika möjligheter och icke-diskriminering

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att främja lika möjligheter och förhindra diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med förberedelsen, utarbetandet och genomförandet av det operativa programmet, särskilt när det gäller tillgång till finansiering, med hänsyn till behoven hos olika målgrupper som riskerar att drabbas av sådan diskriminering, särskilt kraven på att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. En inkluderande regional tillväxt innebär att regionens invånare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller ålder – har samma förutsättningar att nå inflytande och få tillgång till tillväxtresurser, dvs. kan medverka och bidra på lika villkor i det regionala tillväxtarbetet.

För att öka konkurrenskraften tjänar regioner på att ta till vara hela befolkningens innovationsförmåga och entreprenörskap. Statistik visar att utrikes födda i högre utsträckning startar och driver företag, har högre omsättning i företagen och anställer fler än inrikes födda företagare gör. Utrikes födda kan också bidra till näringslivets internationalisering genom kontakter, språkkunskaper och kännedom om affärsmöjligheter i sina ursprungsländer.

Företag och organisationer som vill öka sin innovationsförmåga tjänar också på att rekrytera bredare och skapa en mindre homogen personalstyrka. Regionalt arbete för rättvis rekrytering, inklusive att lyfta fram arbetsgivare som aktivt arbetar utifrån ett icke-diskrimineringsperspektiv som ambassadörer, är betydelsefullt. Att synliggöra och utveckla kompetens hos invånare med utländsk bakgrund och därigenom förbättra matchningen på arbetsmarknaden och sänka trösklarna in är också viktigt. Unga i utanförskap är en central målgrupp.

Ett aktivt regionalt arbete för integration och icke-diskriminering kan dessutom bidra till hållbar tillväxt genom att öka inflyttningen av utrikes födda med efterfrågad kompetens.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Likabehandling och icke-diskriminering

Likabehandling och icke-diskriminering används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används inte som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.3 Jämställdhet mellan män och kvinnor

En beskrivning av hur det operativa programmet bidrar till att främja jämställdhet och, när så är lämpligt, bestämmelser för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras både på program- och insatsnivå.

Jämställdhet, likabehandling och ickediskriminering samt bättre miljö, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan, maximera utnyttjandet av kompetens, humankapital och entreprenörskap och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att effektivisera arbetet för en hållbar tillväxt.

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. D.v.s. ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, delta i beslutsfattande, utbildning och betalt arbete och ta samma ansvar för hemarbetet.

När kvinnor och män delar makt och inflytande i alla delar av samhällslivet får vi ett mer rättvist och demokratiskt samhälle.

Jämställd regional tillväxt innebär att kvinnor och män har samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. Att välja jämställdhet i planering och genomförande av de regionala strukturfondsprogrammen handlar primärt om att använda jämställdhet som ett medel för att uppnå hållbar tillväxt.

Några huvudskäl till varför ökad jämställdhet kan leda till hållbar tillväxt är att:

- Humankapitalet används effektivare om arbetsmarknaden är jämställd och mindre könssegregerad. Detta innebär bland annat att både kvinnors och mäns kunskap, kompetens och entreprenörskap utnyttjas optimalt, vi får fler företag och bättre matchning.

- Ökad jämställdhet i regionens styrning och utveckling ökar det sociala kapitalet och delaktigheten vilket kan bidra till hållbar tillväxt genom att attrahera inflyttning och motverka utflyttning. Något som också är centralt för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.
- Jämställdhet förbättrar företags och organisationers innovationsförmåga, bland annat genom att arbetet blir effektivare om både kvinnor och män deltar i ledning, planering och genomförande.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål

- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

12. SEPARATA DELAR

12.1 Större projekt som ska genomföras under programperioden

Tabell 27: Förteckning över större projekt

Projekt	Planerat datum för anmälan/inlämnande (år, kvartal)	Planerat startdatum (år, kvartal)	Planerat slutdatum (år, kvartal)	Insatsområden – Investeringsprioriteringar

12.2 Resultatram för det operativa programmet

Tabell 28: Resultatram per fond och regionkategori (sammanfattande tabell)

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandeste g	Om lämpligt, mätenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag			62			250,00
1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			19 480 586			64 935 288,00
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			16 939 640			84 698 202,00
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	Eruf	Mer utvecklade	Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet	Antal			250			

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandeste g	Om lämpligt, mätenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	Eruf	Mer utvecklade	Tillfört antal företag som har fått tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s	Företag			0			2 500,00
3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	Eruf	Mer utvecklade	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag			162			650,00
3 - Att öka konkurrenskraften hos SMF	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			26 256 443			87 521 476,00
4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag			87			350,00
4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			13 551 712			45 172 374,00

12.3 Relevanta partner som deltar i utarbetandet av programmet

Denna lista är ett komplement till texten i avsnitt 7.2. Den visar på vilka aktörer som varit delaktiga i programmeringsarbetet i Norra Mellansverige:

ALMI Företagspartner AB

ARKO samarbetsorganisation

Brottsförebyggande Centrum i Värmland

Communicare

Coompanion

Dalalyft

Dalarnas Idrottsförbund
Energikontoret Värmland
Entré Hofors
Svenska ESF-rådet
Europa Direkt Gävle
Falun Borlänge-regionen AB
FramtidsFrön
Fryksdalens Samordningsförbund
Future Position X
Galaxy post Stockholm
Gävle-Dala Energikontor
Handelskammaren
Hedmark fylkeskommune
Hushållningssällskapet
HälsingeUtbildning
Hälsingland Turism
Högskolan Dalarna

Högskolan i Gävle

IF METALL Värmland

Intresseföreningen Bergslaget

ITSdalarna

IUC Dalarna AB

Karlstads universitet

Klarälvdalens Samordningsförbund

Kommunal Västra Svealand

Kristinehamns Folkhögskola

Landstinget Dalarna

Landstinget Gävleborg

Landstinget i Värmland

Leader Dalälven

Leader Gästrikebygden

Leader Hälsingebygden

Leader Närheten

Leader Växtlust

Länsmuseet Gävleborg

Länsstyrelsen Dalarna

Länsstyrelsen Gävleborg

Länsstyrelsen i Värmland

Lärande och utveckling Dalarna

Mellansvenska Handelskammaren

Miljöpartiet

MOVEXUM

Region Dalarna

Region Gävleborg

Region Värmland

Sjukvårdspartiet Värmland

Skogsstyrelsen

Stiftelsen Drivhuset

Stiftelsen Inova i Wermland

Stiftelsen Teknikdalen

Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige

Studieförbundet

Studieförbundet Värmland/Bergslagen

Studieförbundet Örebro/Värmland

Svenska Kommunalarbetsförbundet

Svenska kyrkan

Sverige Amerika Centret

The Packaging Arena

The Paper Province

Tillväxtverket

Triple Steelix

Ung företagsamhet i Gävleborg

Ung Företagsamhet Värmland

Winnert Gävleborg

Vänsterpartiet Arvika

Värmlands Idrottsförbund

Värmlandskooperativen

Värmlandstrafik AB

Yrkeshögskola Hälsingland

Østfold Fylkeskommune, Regionavdelingen/Internasjonalseksjon

samt de tre länens kommuner

Dokument

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
Förhandsutvärdering Norra Mellansverige	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)4141058	Förhandsutvärdering NMS	2014-dec-10	nolofann
Förhandsvillkor Norra Mellansverige	Programbilagor	2014-nov-26		Ares(2014)4141058	Förhandsvillkor Norra Mellansverige	2014-dec-10	nolofann
Tabeller och bilder Norra Mellansverige	Programbilagor	2014-nov-26		Ares(2014)4141058	Tabeller och bilder Norra Mellansverige	2014-dec-10	nolofann
MKB Norra Mellansverige	Programbilagor	2014-nov-26		Ares(2014)4141058	MKB Norra Mellansverige	2014-dec-10	nolofann